

Brassói Lapok

XL. évfolyam

184 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Csütörtök

1934. évi augusztus 16

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: Brassóban a kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 70 lej, máshol 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — **Külföldre:** negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalán 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalán 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 85.

MA: LÁSSUK TEMESVÁRT!

A romániai Országos Magyar Bankról

Írta: Kabos Ármin

Igenis, ez a romániai Országos Magyar Bank már öt év, sőt tiz-tizenöt év előtt is sorsdöntően aktuális volt. Voltunk egynéhányan, akik a romániai gazdasági élet jelenségeit éber szemmel figyeltük és elég botorok és bátrak voltunk megállapítani, hogy a kisebbségi magyar sorsot nemcsak a nyelvi és kulturális problémák megoldásával, hanem a gazdasági érdekek, illetve életlehetőségek alátámasztásával is meg kell alapozni. Meggyőző és megrázó érveléssel bizonyítottuk, hogy akkor, ha a romániai magyarság teljesen lerongyolódik, ha koldus-szegényen a mindennapi kenyérgond nyűgözi le életét, akkor hiába prédikálunk éhező magyar testvéreinknek az anyanyelv szentségéről, a lélekemelő magyar kultúrának nemzetközi arányértékéről. Hlába minden szavunk és erőlködésünk, mert az éhező tömegek részére elsősorban a kenyér megszerzését kell biztosítanunk és csak azután kell és lehet a lelki és szellemi szükségletekről gondoskodnunk.

Voltunk egynéhányan, akik állandóan kértük a romániai magyar párt vezetéseit, hogy nálunk, Romániában nem lehet és nem is szabad egyoldalú kisebbségi politikát folytatni, nem lehet a gazdasági kérdéseket és érdekeket negligálni, avagy tessék-lássék módon, felületesen kezelni.

Jól tudjuk és tudtuk, hogy a gazdasági, illetve a kisebbségi kenyérpolitika szolgáltatásában nem lehet színes és magasan szárnyaló szónoklatokkal hatást és kézzelfogható eredményeket elérni, mert a közérdekek kifejtett gazdasági harcban — egyéni rátermettség, szak tudás és mindenekelőtt nagyfokú önzetlenség, anyagi és erkölcsi áldozatkészség kell.

Igenis, a vezető állást betöltő politikusoknak — ilyen rendkívüli időkben és rendkívüli helyzetben — magánérdekeiknek nagy százalékban való feláldozásával lehet egy kisebbségi sorsban élő népet eredményesen támogatni.

Mindezt egynéhányan jól tudtuk és írásban és élőszóval hirdettük is, sőt a pártkereteken belül, a pártpolitika formáinak, előírásainak betartásával is igyekeztünk érvelni és meggyőzni.

E sorok írója öt év előtt hivatalos megbízással és fölkészülten jelent meg a székelvudvarhelyi országos nagygyűlésen. A nagygyűlésen — legjobb tudásommal igyekeztem megvilágítani Románia gazdasági helyzetében a magyar kisebbségi népek kétségbeesett vergődését és rámutattam az anyagi elsoványodás, a biztos pusztulás jelenségeire. Nem föltevésekből indultam ki, mert hiszen biztos tudomásom volt arról, hogy az életszagató, gyilkos uszarakamatok marják-falják a szerencsétlen magyar kisebbségi népet. Hangos vészkiáltás volt az én felszólalásom, kifejtettem, hogy életbevágóan sürgős a romániai országos magyar banknak létesítése. Nagy vonásokban esetteltem, hogy a legnagyobb energia kifejtésével, az anyagi erők tömörítésével egy nagyobb alapítókéjú országos bank volna létesítendő, amely banknál az önzetlenség elsősorban abban mutatkoznék, hogy a magyar betevők mérsékelt betétkamattal elégednének meg, hogy így a banknak lehetővé válnék kihitelezéseknél a rémséges uszarakamatokat letörni. Am fölfejtésként azt is említettem, hogy a szakmabéli vezetőségnek emberséges, de mérsékelt fizetést kell biztosítani és folytatónak az igazgatóság és választmány tagjai — az első öt évben csupán tényleges készpénzkiadásait és idővesztéséig minimális ellenértékét követelhesseik, illetve igényelhesseik.

Köztudomású, hogy a bankok kamatigényét uszoramagaslatoakra az a tény is fokozta, hogy a bankok vezetőségének és igazgatóságának tagjai — a banknál teljesített munkájuk-

Mussolini a Habsburg-restaurációról és Ottónak Mária olasz királylánnyal való házasságáról tárgyal Ottó királyfival

Négy rendőrt kivégeztek, a többi súlyos börtönbüntetésre ítélik a bécsi rendőrpuccsisták perében — Cáfolják Frauenfeld és Habisch letartóztatását

Páris, augusztus 15

Az Europa News feltűnést keltő közleményt hoz a közeli Habsburg-restaurációról és Olaszország szerepéről a Habsburgok visszahozatalánál

A lap szerint

Mussolini a Vatikán egy magasállású személyiségének közbenjárására hozzájárult, hogy rövidesen találkozni fog Ottó királyfival

A találkozás vagy Riccioneban vagy pedig a nyílt tengeren egy hadihajón történik meg.

A találkozáson Mussolini Ottó királyfival az ausztriai restaurációról, a Habsburgoknak Ausztriába való visszatéréséről és Ottónak Mária olasz királylánnyal való esetleges házasságáról folytat tárgyalásokat.

Az Europa News híre természetesen csak a legnagyobb fenntartással lehet fogadni, de, ha nem is felel meg a valóságnak, mindenesetre jellemző, mennyire az európai politika homlokterébe került a Habsburgok közeli restaurációjának kérdése.

kal arányban nem álló óriási tantiémeket, jutalékokat osztogattak szét egymás között. Így azután ideig-óráig még jutott az uszarakamatokból a betétesek részére is megfelelő százalék, de rövid pár éven belül összeomlott minden, mert az uszarakamatok természetesen legfelszították az adósok életét. A kihitelezett és az óriási kamatokkal megduzzasztott banktőke nem tért vissza többé a bankok trezorjaiba, hanem mint meddő követelés szerepelt és szerepel ma is a bankok főkönyveiben. Minden józanészű és érdektelen embernek be kellett látnia, hogy a bankkölcson igénybe vett földműves, kereskedő vagy iparos harminc- és negyvenszázalékos kamatokat nem fizethet és ha fizet, akkor az örületes kamatok egy-két éven belül mohó étvágygal fölfalják az adóst mindenestül.

Szomorú valóság, hogy így történt és ha igazság is van benne — talán még szomorúbb, hogy a bankok is — nagyon kevés százalék kivételével — valamennyien szintén szökremmentek — a nagy konjunktúrák üzletek eredményeként.

Nos, hát a történeti igazság az, hogy a székelvudvarhelyi nagygyűlésen megtartott expozém nagy hatást váltott ki. A nagygyűlés hangulatának deferálva, a magyar párt országos vezetősége egyhangulag fogadta el a romániai országos magyar bank tanulmányozására és előkészítésére általam javasolt szűkebb bizottságnak delegálását.

A nagygyűlés gróf Bethlen György elnöklésével tényleg delegált egy negyven tagból álló bankbizottságot, amely bizottságba én is be-

Négy rendőrt kivégeztek, a többi 15 évtől életfogytiglanig terjedő börtönbüntetésre ítélték

Bécs, augusztus 15

A rögtönítélő bíróság hétfőn este hirdette ki az ítéletet a július 25-iki bécsi felkelőkhöz csatlakozott rendőrök perében.

Az összes vádlottakat hazaárulásban mondták ki bűnösnek. Hackl József, Wohlrath Erich, Maitzen Lajos, Leeb

Egész Ausztriában ítélik a felkelők felett

Grácban Kundy Károly irodai alkalmazottat hazaárulásért 15 évi súlyos börtönbüntetésre ítélték.

Welsben Nagl 23 éves kereskedelmi alkalmazottat, aki Gmundenben Holzinger igazgató villája ellen követett el bombamerényletet, Kunisch nevű bűntársával együtt 10-10 évi súlyos börtönbüntetésre ítélték.

Linzben Ursorger Félix vendéglős fiát, aki vezetés szerepét vitt a lázadásban, zendülés miatt 11 évi súlyos büntetésre ítélték. Ursorgernél enyhítő körülménynek tudták be, hogy embereinek meghagyta,

Ferenc rendőroket kötél általi halálra, Schrott Emil őrmestert, Dobek János közrendőrt életfogytiglan, Schroll Ferenc, Steiner Lipót közrendőroket husz évi és Pauerl Ferenc közrendőrt 15 évi súlyos börtönbüntetésre ítélték.

A védők a négy halálra ítélt érdekében kegyelmi kérvénnyel fordultak. Miklós köztársasági elnökhöz, aki azonban a kegyelmi kérvényt elutasította. Az ítéletet a négy halálra ítélt rendőron 10 óra 35 perckor végrehajtották.

ne ontsanak vért és az ottani felkelésnek nem is esett emberélet áldozatul.

349 ezer schilling megfizetésére kötelezték az Alpine igazgatóját

A július 25-iki puccs lezajlása után a kormány vizsgálatot indított az Alpine társaság ellen, amelynek igazgatósága közismerten nemzetiszocialista érzelmű. A vizsgálat be is igazolta, hogy

az Alpine több vezetőembere részt vett a felkelés előkészítésében és a rendőrség a vállalat helyiségében rejtett fegyverraktárra bukkant.

választattam. Ezen bizottságnak feladatává tették, hogy rövidesen kezdje meg az országos bank megalapítására vonatkozó érdemleges munkáját.

A bankbizottságot három vagy négy hónap múltán Bukarestbe tényleg egybehívták.

En mint indítványtevő, érthető, hogy szintén leutaztam Bukarestbe, ahol a bizottság tagjain kívül sok más érdeklődő vendégtag is megjelent.

A bizottságnak ezen egyetlen ülésén felolvastam az érvek, statisztikai adatok és szakértői véleményekkel alátámasztott — országos bank alapítására vonatkozó memorandumomat. A memorandum felolvasását meglepő érdeklődéssel hallgatták meg, holott a tárgyalás menetéből csakhamar kitűnt, hogy a romániai országos magyar bank sorsát a bizottsági ülés előtt már régebben eldöntötték. Kitűnt, illetve beigazolódtott az, hogy a bizottsági ülés egybehívása politikai, illetve udvariassági gesztus volt. Deferálni akartak a nagygyűlés határozatának, de hivatalosan vagy hivatalból egyetlen egy komoly lépés sem történt az eszme megvalósíthatásáért.

A történeti igazság az, hogy az Országos Magyar Párt vezetősége mégha komolyan akarta volna is az országos bankalapítást, akkor sem lett volna képes a már fennálló, régebbi magyar bankokhoz fűződő érdekszállakat szétszakítani. Nem lett volna képes kiverekedni az önmegtartóztatást, az anyagi önfeláldozást azok részéről, akikre a bankalapításnál számítani lehetett és kellett.

Végeredményben az országos bankalapítást

Gyárfás Elemér szenátor, a bizottság elnöke úgy oldotta meg, hogy a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank nevében ígértett tett, hogy a bánági magyarság támogatására a főnti bank fiókjintézetet fog létesíteni Temesvárott. Ez a megoldás a nagy eszmének szomorú paródiájaként tényleg megvalósult. Tudni kell, hogy sem Temesvárnak, sem a Bánágnak semmi szüksége nem volt a kolozsvári bankfiókra, Hasonló, sőt sokkal nagyobb bank és bankfiók volt és van ott bőségben. Erdélynek és a Bánágnak nem sok vagy több bankra volt és van szüksége, hanem olyan országos bankot igényelt és igényel, amely bank akarna is és tudna is segíteni a romániai magyar kisebbségen.

Egyszóval, a romániai országos magyar bankból nem lett semmi. Csodálatos, hogy most, öt év múltán éppen azok erőlködnek legjobban egy hasonló zsánerű bank megvalósítása körül, akik öt év előtt a romániai magyarok tervbe vett országos bankját — direkte vagy indirekte elgáncsolták!

Ma azonban sokkal nehezebb, sokkal reménytelenebb a helyzet, Ma, a tönkrement bankokba életet varázsolni, avagy a bankroncsok fuziójából egy új, országos nagy bankot létesíteni, szinte utópiának látszik.

Am azért látni és hallani kellene, hogy mennyi és milyen anyagi eszközökkel, miként és hogyan gondolkodik a mostani kezdeményezők megalapítani az országos központi bankot? Ha a részleteket is megvilágító tisztá képünk lesz a dologról, akkor fogjuk elmondani jól megfontolt, objektív véleményünket az ismét felszínre került bankalapításról.

FEJFÁJÁSOK

idegszába, influenza, reumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

A vizsgálat után az Alpine több mérnökét és munkását letartóztatták, de a fegyverrejtegetés miatt eljárás indult a vállalat igazgatója ellen is.

A kormány most az Alpine igazgatóját a vállalat ellen folyamatra tett közbiztonsági rendszabályok megsértéséért 349 ezer schilling megfizetésére kötelezte.

Cáfolják Habicht és Frauenfeld letartóztatását

A Reichspost Rómából keltezett tudósítást közöl, amelyben megcáfolják Frauenfeldnek és Habichtnak, az osztrák nemzetiszocialisták Németországba szökött vezéreinek letartóztatását. Mindkettő szabadlábon van és a lap szerint az osztrák légio felosztásáról szóló hír nem felel meg a valóságnak.

Megkezdtek a bécsi rádiópalotát elfoglaló terroristák bünperének tárgyalását is

Bécs, augusztus 15.

A rögtönítélő törvényszék kedden délután kezdte meg a rádiópalotát elfoglaló nemzetiszocialista terroristák bünperének tárgyalását. A vádlottak ellen hazafelárulás és gyilkosság büntetése miatt emeltek vádat.

A felkelők a rádiópalota elfoglalásánál egy színészt, az igazgató sófőjét és két rendőrt agyonlőttek.

A rádiópalota elfoglalásában 14-en vettek részt, akik közül

kétten öngyilkosságot követtek el.

A vádlottak közül igen sokan megsebesültek a rádiópalota visszafoglalásánál és a tárgyaláson is bekötözött fejjel, néhányan pedig mankóra támaszkodva jelentek meg.

Kedden a vádiratot olvasták fel és a vádlottak személyi adatait vette fel a bíróság.

Papen elutazott Bécsbe

A Neue Freie Presse berlini levelezőjének jelentése szerint Papen kedden délután utazott Bécsbe és szerdán mutatja be megbízó levelét.

Maximálják a gabona- és terményárakat az Egyesült Államokban

Washington, augusztus 15.

Az Egyesült Államok Kormánya a rossz termésre tekintettel és, hogy elejét vegye az áruzsorának, a gabona- és terményárakat maximálását készíti elő. A rendeletet, állítólag, már a közeljövőben kiadják.

A szárazság következtében tönkrement kigazdák és kisiparosok felsegítésére elhatározták, hogy huszezer amerikai bank egymillió dolláros alapot terem, amelyből részükre kamatmentes kölcsönt folyósítanak.

Újabb bérharc Kolozsváron**Váratlanul sztrájkba lépett 150 lamunkás**

Kolozsvár, augusztus 15.

Ma reggel a kolozsvári asztalosüzemek mintegy 150 munkása váratlanul beszüntette a munkát. A munkások és munkaadók között már hosszabb idő óta tárgyalások folynak, melyek azonban nem vezettek eredményre, bár mindössze egy lejnyi eltérés mutatkozott a tárgyaló felek között az órabér tekintetében. A munkások ugyanis 9–18 lejes órabérekot követelnek, ezzel szemben a munkaadók 8-tól 18 lejig terjedő bért ajánlottak fel.

Bár a sztrájk megkezdésére a munkügyi vezérfelügyelőség nem adott felhatalmazást, a munkások a patauteai munkás-otthonban felütött sztrájktagyára vonultak, melyet jelenleg a szigorú szigorú megfigyelés alatt tart.

A délelőtti folyamán az állambiztonsági ve-

zerfelügyelőség beidézte a Victoria bútorgyár Pápa Ferenc és Wéber Eduard nevű bizalmi embereit, akik a késő délutáni órákban még nem hagyták el a vezérfelügyelőség épületét.

A két munkásnak a sztrájkolók közül való diplomatikus eltávolítása nagy elkeseredést keltett munkástársaik körében.

Szenzációs leleplezések Hitler és Hindenburg utolsó küzdelméről**Hindenburg a június 30-iki vérfürdő miatt le akarta tartóztatni Hitlert****A birodalmi hadsereg két ezrede vigyázott Neudeckben Hindenburg személyi épségére — Göring a titkos államrendőrség kémjeit uszította Hindenburgra**

Bécs, augusztus 15.

A Neues Wiener Journal párisi információi alapján feltűnt a leleplezéseket közül a Hindenburg halálát megelőző napok eseményeiről. Azokban a napokban, mikor Hindenburg halálutóját vitta, a világsajtóban sok szó esett arról, hogy Neudeckben a birodalmi hadsereg két ezrede állandó készenlétségben várakozik és

a katonai csapatoknak egyedüli feladatuk az, hogy a birodalmi elnök személyi épségét megvédjék, miután a június 30-ika óta lejátszódott események következtében nemzetiszocialista részről állandóan fenyegették az aggtábornagyot.

Ezeket a híreket Hitlerék erőlyesen megcáfolták ugyan, de senki sem hitt a cáfolatnak.

Hindenburg július 1-én a kora reggeli órákban értesült a szörnyű Szentbertalan-éjszaka eseményeiről és arról a vérfürdőről, amelyet Hitler rendelt el. A birodalmi elnök mélyen megrendülve és végsőkig felháborodva intézkedett, hogy Hitler azonnal jöjjön hozzá jelentéstétel céljából. A kancellár azonban, a Neues Wiener Journal párisi jelentése szerint, nem tett eleget a birodalmi elnök parancsának, mert attól félt, hogy Hindenburg le fogja tartóztatni.

A Neudeckben állomásozó ezred Oskar Hindenburg ezredesnek a parancsnoksága alatt állt és

állítólag Hindenburg már utasította is fiát arra, hogy azonnal vegye őrizetbe Hitlert, mielőtt Neudeckbe érkezne.

A kancellár megsejtette ezt és Göringet kérte fel közvetítésre. Göring telefonon érintkezésbe lépett Neudeckkel. Oskar Hindenburg jelentkezett a porosz miniszterelnök felhívására. Göring ravasz akart lenni és kijelentette, hogy Hindenburg személyi biztonságának megvédése céljából az államrendőrség egy osztagát küldi Neudeckbe. A tábornagy fia azonban azt válaszolta, hogy minden felfegyverzett személyt, aki bárkinek a parancsára is Neudeckbe érkezne, mint lázadót tekint és ennek megfelelően fog kezelni.

Ez volt Hitlerék első kudarca.

Göring valóban nem küldte ki mindenre elszánt kondottieri-csapatát Neudeckbe, mert félt a következményektől. Volt azonban egy másik még súlyosabb kudarca is.

TABORNOKI KÜLDÖTTSG HITLERNEL

Röviddel a Göring és Oskar Hindenburg között lefolyt telefonbeszélgetés után a birodalmi kancellári hivatalban a hadsereg magasrangú tisztjeinek küldöttsége jelent meg — köztük volt Fritsch tábornok, a Reichswehr főparancsnoka és Hammerstein generális is — és Hitlerrel akartak tárgyalni.

A tábornoki küldöttség kötelező ígéretet követelt a kancellártól, hogy az állítólagos puccskísérlettel kapcsolatban nem szabad több kivégzést eszközölni. Késég sem fér ahhoz, hogy a követelés mögött a birodalmi hadsereg állott. A tábornokok tudták, hogy a június 30-iki éjszaka letartóztatottjai között még számosan vannak olyanok, akik igen közel állnak a Reichswehrhez. A tábornokok negyedórás ultimátumot szabtak. Hogy követelésüknek nagyobb nyomatókat adjanak, az ultimátum negyedórás ideje alatt a Wilhelmstrassen erős katonai osztagok meneteltek teljes harci felszereléssel.

Hitler ilyen körülmények között kénytelen volt az ultimátumnak eleget tenni.

Annak is érdekes magyarázata van, hogy

Gyógypuder! Higganymentes zsíros és pattanásos arcborhoz használja a

FLOREAL-pudert!

Kapható hatféle színben. Dobozonként 30–50–90 lejért. — Vezérképviselet: DROGUERIA „CENTRALA”, Gradaea.

a Reichswehr miért nem lépett fel még erősebb eszközökkel a kancellár ellen. Nem volt ugyan senki, aki abban a kritikus bel- és külpolitikai helyzetben, amelyet Hitler manővere idézett elő, magára merne volna vállalni a kormányzás felelősségét.

Természetesen senki sem hitt és ma sem hisz senki abban, hogy a július 30-iki éjszaka véres eseményei valóban egy megkísérelt puccs miatt következtek volna be. Tudja mindenki, hogy Hitler megunt és kelletlenül vált ellenfeleit akarta az utóból eltenni. A legkitűnőbb igazolása ennek Schleicher meggyilkolása.

Schleicherről jól tudta Hitler, hogy olyan okmányok birtokában van, amelyek súlyosan terhelik a nemzetiszocialista uralomra. A többi között a Reichstag felgyújtására vonatkozó bizonyítékok is Schleicher kezében voltak.

Hogy ezeknek az okmányoknak a nyilvánosságra való hozatalát megakadályozzák, egy rendőrtiszt és két rendőrtisztviselő vezetésével 18 SS-ember jelent meg Schleicher villájában azzal a szándékkal, hogy házkutatást tartson. Schleicher azonban erre fel volt készülve. Azonnal

felmutatott egy írást, amelyet Hindenburg és Hitler irtak alá és amelyben az állott, hogy a volt kancellárt sem letartóztatni nem szabad, sem pedig nála házkutatást nem szabad foganatosítani.

A rendőrtisztviselők ezután eltávoztak, az SS-emberek azonban hátramaradtak és továbbra is kitartottak amellett, hogy megtartják a házkutatást. Ilyen körülmények között történt azután, hogy Schleicher fegyverhez nyúlt, hogy megvédje magát, mire Hitler banditái sor-

tüzet adtak rá és úgy öt, mint feleségét, meggyilkolták.

A házkutatás során azonban nem találtak meg a keresett okmányokat, mert azokat Schleicher ügyvédjénél helyezte biztonságba.

Az SS-emberek a Schleicher-villában lefolyt vérfürdő után a volt kancellár ügyvédjéhez siettek s tőle követelték az okmányok kiszolgáltatását.

Miután az ügyvéd megtagadta ezt, ő is Schleicher sorsára jutott.

A feketeingesek rá is sortüzet adtak és szintén agyonlőtték.

Hindenburg és környezete, akik pontosan értesültek ezekről a dolgokról, mélyen meg voltak rendülve. A tábornagnak először az volt az álláspontja, hogy

katonai vizsgálóbizottságot küld ki annak megállapítására, hogy ki felelős a június 30-iki eseményekért.

Sőt azt is kijelentette Hindenburg, hogy a bűnt ő maga fogja felelősségre vonni.

Hindenburg azonban meghalt anélkül, hogy utolsó harcát megvívhatta volna. A sors különös tragikuma, hogy éppen ellenfele, aki egyedül felelős a június 30-iki vérfürdőért, tartotta felette a gyászbeszédet.

— Étvágytalanságnál, gyomorhurtnál, gasztrikus láznál, bélrekedésnél, emésztési rendszertől, anyagszerevaroknál, csalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes „Ferenc József” keserűviz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány számos uttorója megállapította, hogy a Ferenc József viz abszolút megbízható haszajtó, s ezért az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél állandóan alkalmazható.

10 ezer lej egy emberéletért...**Gázolt a szatmári adóhivatali főnök**

Szatmár, augusztus 15.

Pusztadaró község határában egy csapat falusi gyerek játszadozott tegnap este az országút mellett gyalogösvény mentén. Játék közben nem vették észre a vadul száguldó motorbiciklit, mely az országútról lekanyarodva egyenesen feléjük tartott.

A gép, mely 80 kilométeres sebességgel közeledett, berohant a játszó gyerekek közé és halálra gázolt egy Pálkás Sándor nevű 8 éves falusi gyermeket, aki ott a helyszínen kiszenvedett.

A motorbicikli gazdája Tamas Flavius

szatmári adóhivatali osztályfőnök azonnal tárgyalásokat kezdett a gyerek szülei vel. 10 ezer lej ajánlott fel arra az esetre, ha állanak a feljelentéstől. Mintán nem fogadták el, önként jelentkezett a csendőrségen.

A halálosvégű szerencsétlenség megszerzte nagy felháborodást keltett. Tamas Flaviusnak ugyanis ez nem az első gázolási esete. Többször meg is büntették közlekedési kihágások miatt s általában arról volt nevezetes, hogy gépével a legrosszabb utakon is a legszeletlenebbül hajtott. Kihallgatása eredményét éppen ezért mindenütt nagy érdeklődéssel várják.

A francia állam gyógyforrásai

VICHY CELESTINS

Vese- és hólyagbántalmak, kösvény, cukorhaj, artritisz gyógyítására

Vichy Grande Grille májbajoknál és epebántalmaknál**Vichy Hopital** gyomor és bélbántalmak esetében

Vezérképviselet: Philippe Finkelstein, București, Str. Câmpineanu 20.

A fészkaparú Salzburg

Irtó: Ligeti Ernő (Szeged)

Ez nem Salzburg, a pompás történelmi város, Wolff Dietrich és más bőkezű hercegeknek finom alkotásával, itt Mozart talán megkukult volna, — ez egy úgynevezett alföldi magyar város, hagyományosan utcákkal és minden regényességgel nélküli tájréseletekkel, negyvenfokos meleggel és azok számára, akik Kőtegyánál lépik át a határt, bizonytalan vasúti összeköttetésekkel, de volt egy pillanat, amikor felkelt az ember: ez a magyar Salzburg! A dóm előtti tér zárt négyszögében francia és angol szót lehetett hallani, a templomtornyok legfelsőbb ablakszéleiben harsonák hangjai között fehér ruhás angyalok, harangok is beavatkoztak, előbb az aprója, később a nagya, végül az egész együtt, — Reinhardt sem cénálhatta volna jobban. Még a dóm is megszépült ebben az istenes össze-visszában, a dóm, amelyről egy idegen megjegyezte, hogy kár volt elrontani vele ezt a „régit” árkaos jelenetét, ahol „minden kő a multól beszél”, de hagyjuk... Az ember tragédiáját nem mutatták be rossz helyen szabadterei előadásban, de hogy a magyar génusz és ritka remekének egyáltalában megfelel a plain-air, sőt egyenesen arra van teremtve, hogy hat- és tízezer embernek szóljon, készletlenül óvatosságra és megdöbbenésre az élet ezer luciferi farkasvermével szemben, de gigászi lecke is legyen, Fausttal egyenértékű és a Jedermannnál mindenestre bölcsebb és művészebb, mindez bebizonyosodott Szegeden. Nem kellett erőltetni, fölöslegesen revűvé fejleszteni, eltrükkösíteni és hozzátenni olyan kolportázs-ötleteket, ami nincs meg a költeményben, most látjuk csak, hogy ez olyan mű, amely „magáért beszél”. Bánffy Miklós rendezői készségének mindenestre itt a nagy érdeme. Az érzelhetőség minden eszközzel nemzeti köztulajdonná tett olyan művet, amelynek éppen a fogalmi értékei maradtak távol a bölcseletet nem igen kedvelő magyar közönségtől. Sok az ember tragédiája előadásán figyeltem meg a közönséget. Legtöbbjének főként a mű „látványosság” része tetszett. A képek az égből és képek a földön, a világtörténelemnek váltakozó jelenetei, de a mű megrázó bölcselete nem hatolt el hozzá. Ez a mű a tragikum minden erejével akkor szólott először a közönséghez, amikor — bármilyen paradoxon-szerűnek is tetszik — a „látványosság”, a nagyarányú attrakció tálatálatában jelentkezett. Ötszáz statisztá, akik egyes jelenetekben (francia forradalom, görög jelenet), százezrek dübörgő megnyilatkozásaként hatottak, a dóm körül elővágatott papírpák (a farkas-jelenetben), őrtornyból telefonon igazgatott scénák, vetítés és festői színházak, kosztüm-orgia, amilyen a magyar színpadon még sohasem volt, koreográfia és tánc, finom kísértő zene, tömény-kívonata minden érzelmi hatásként és mégis: Madáchnak ez volt az első igazi színpada. Nem akarom Bánffy Miklós összehasonlítani Reinhardtal. Olyan éni, mint Reinhardt, egy emberöltőben ha egy akad. Bánffy Miklós rendezésében azonban Madách költszetéből nem sikkadt el egyetlen szó sem. A fogalmi mű nem került a hátérbe, felkorhacsolóan elevenné tüzesedett és Madách szavai, amelyek a közhasználatban idézetek koptak, helyfel-közel döbbenetes kinyilatkoztatás-számba mentek. Madách egyszerű időszerűvé lett. Minden, amit e szerző mond, úgy tetszik, mintha a ma időszerű világáézi avargásainak volna megfellebbezhetetlen biálatá.

✱

Ahogyan az kimagasló színpadi teljesítményeknél lenni szokott, viták indulnak meg a rendezői felfogás felett, elkerülhetetlen összehasonlítások. Az ember tragédiája egyes bemutatói között. Valóban a mű színpadi felhasználásánál a legkülönbözőbb összehasonlítások lehetőségei. Hevesi Sándor egymaga hosszú színgazgatói pályáján három-négy egymástól homlokegyenestén eltérő rendezői felfogásban mutatta be a drámai költeményt. A budapesti Nemzeti Színház legutóbbi bemutatója más utakon haladt, mint például Röbblingé a Burgtheaterben. Szabadterei megoldással kísérletezett mult esztendőben egy fiatal, de rendkívül lehetséges rendező, Hont Ferenc, ugyancsak Szegeden. Ő, talán, nem helytelenül, Lucifert tette meg a mű szatirikus erejévé, a kételkedés szellemét, amely egyedül teszi lehetővé, hogy a világ meg ne merevedjék valamilyen ostoba mechanizmusban. De ez a megoldás rendkívül nagy nehézségeket rejtett. Lucifer szerepe egyre csökken a műben. A legtöbb rendező Lucifer, Adám és Éva szembenálló világának egyenrangúsítására törekszik. Bánffy — nozgalmas statisztéria birtokában — beiktatta a mű negyedik főszereplőjét: a tömeget is. Az egyéni ember mellé a kollektív embert, ezek zsenedélyeivel, felgyulásaival, iríztatos ösztönözésével. Az egyes ember és a tömeg között állandóan szörnyű konfliktusok csíráznak, Adámnak gyakran azért kell buknia, mert szembe kerül azoknak az Adámoknak névtelen tömegével, akik sorsának ő a hordozója. Bánffy magyszerűen mutatott rá, hogy miként ingadozik, emelkedik és bukik külön a tömeg. A szabadterei előadás tömegjeleneteit a rendező frappáns módon oldotta meg. A színpad úgy volt felépítve, hogy túl a rivaldán lefelé mélyült, amelyekből egy pillanatra felszínre emelkedett és süllyedt az ötszáz fonyi tömeg. Egy-egy jelenetnél csak a fejük látszott és ezek a féltetek, féltagok csak emelték a hatást. Még is, azt kell mondanom, hogy nekem azok a jelenetek tetszettek a legjobban, ahol Bánffy a magányos, a magára hagyott embert akarta érzékelteni. Ott van például a Kepler-jelenet. A színpad óriási. Beillik akár három zárt-téri színpadnak is. A színpadot, amelynek különben összefüggései vannak a színpadon, a dóm előtti négyszögön kívül eső térségen is, beépített emeletes tornyok határolják.

Talán illene valamit mondanom az egyéni szereplőkről is, Csontos Luciferjéről, Táray Ferenc Adámjáról és Tökés Anna Évájáról. Csontos választása a legszerencsésebb. Az a Lucifer volt, akit 1934-ben képzelünk magunk elé. Lucifer a paradicsomban, kóbor magántudós maszkjában jelenik meg. Ez a Lucifer nem rak fel ördögi szavakat, nem sántít a féllábalával, nem csinál forgószéket vörösbélű felleghajtójával, szerény, puritán és objektív, akinek óriási boltozatú homloka csak ezt hozza előtérbe: nem akarok semmi mást, mint gondolat-soraim érvényesülését. A kegyetlen igazságot akarom. A régi Lucifer illúziót adott, az új Lucifer az illúzió-mentességet hirdeti. Csontos Luciferje a kérelhetetlen racionalista. Az álmok ellen küzd, az érzések hatalma ellen. Mintha a világot megváltaná az „igazság”. Itt, e küzdelemben Lucifer bukik el a racionalista világképével és bár mindvégig úgy tetszik, hogy az álmok roppannak össze, végül is az álmok győz újra Lucifer országa felett. Tökés Évájáról a legjobbakat. Asszonyos egyénisége, hangja, a gyöngédség száz üde szölamá. Táray

Országos parancsnokával az élén

Kétszázötven Maniu-gárdistát összpontosítottak Bukarestbe, a monstre-bankett védelmére

Filipescu figyelmeztette a belügyminisztert, hogy a Maniu-ellenesek botrányt készítettek elő

A nemzeti-parasztpárt vezérkara ultimátumot ad a parlamenti Skoda-bizottságnak a függőben hagyott gyanúsítások tisztázására

Ujból elodázódott az első rendelettvörvények kibocsátása

Bukarest, augusztus 15.

A keddi napra kitűzött minisztertanácsot elhalasztották, minden valószínűség szerint csütörtökre, mert a kiadandó első két rendelettvörvényen még mindig simítások váltak szükségessé. Amint jelentették, Tatarescu miniszterelnök a rendelettvörvények ügyében hétfőn királyi kihallgatáson volt Szinájában. Vele volt Antonescu igazságügyminiszter is, aki bemutatta az uralkodónak a köztisztviselői kinevezések és előléptetések felülvizsgálására, valamint az álláshalmazos tilalmára vonatkozó szükségrendeleteket. A két rendelettvörvény előterjesztése és beható mérlegelése során kíváncsúnak mutatkozott, hogy az igazságügyminiszter elnökletével kiküldött jogászbizottság ma ujból összeüljön és bizonyos változtatásokkal véglegesítse a rendeletek szövegét. A király csak ezután írja alá, azaz szentesíti

azokat.

A miniszterelnök és igazságügyminiszter délután fél 5 órakor távoztak a Peleskastélyból. Antonescu igazságügyminiszter rövid tanácskozást folytatott ezután Iella és Raricescu jogtanárokkal, majd gépkocsin visszautazott a fővárosba.

Audienciája után Tatarescu miniszterelnök kijelentette a hírlapíróknak, hogy kihallgatása tisztán szolgálati jellegű volt, amennyiben bemutatta az uralkodónak az államgépvezet ujjászervezését célzó rendelettvörvény-tervezeteket.

— Azt hiszem — mondotta a miniszterelnök —, hogy augusztus 16-ikán már megjelennek az első rendelettvörvények s rögtön alkalmazásra is kerülnek.

Arra a kérdésre, nem volt-e szó mégis a kormány átszervezéséről, a miniszterelnök

ezt válaszolta:

— A kormányátszervezés nem időszerű probléma s ennél fogva nem jött szóba.

Vacsora előtt a miniszterelnök sőgora villájában fogadta Cesianu Dinu párisi követet, aki vasárnap óta Szinájában tartózkodik. Tatarescu egy teljes óra hosszút tanácskozott a kormány párisi képviselőjével, majd este 9 órakor szintén visszaindult Bukarestbe, ahová háromnegyed 12 órakor érkezett meg.

Kedden este a kormány legtöbb tagja Konstancába utazott, ahol szerdán nagy ünnepségek mennek végbe a tengerészet védőszentjének tiszteletére. Ezalkalommal leleplezik az Eminescu-szobrot s felavatják a repülőteret. Az ünnepségeken részt vesz az uralkodó is és Tatarescu miniszterelnök minden bizonnyal Konstancában iratja alá a kedden végleg elkészített két rendelettvörényt.

A Maniu-bankett izgalmai

A keddesti Maniu-bankettre mintegy háromezeröttszáz közéleti személy jelentkezett. A nagyszabású diszvacsorán Bratasanu Pavlica örökös szenátor, a nemzeti parasztpárt egyik köztisztviselője álló alakja elnököl. A Gib-kertben lezajló ünnepségen négy mikrofon segítségével továbbítják az elhangzó beszédeket, hogy a résztvevőknek ne kelljen helyeikről elmozdulniuk.

A rendezőség általában mindent megtett a monstre-bankett rendezének és zavartalanlásának a biztosítására. Annyival is inkább, mert a rendezőbizottság úgy értesült, hogy

a Maniu-ellenes tábor hivatásos verekedőket igyekszik felvonultatni, akik botrányt csapnak s ezzel ürügyet szolgáltatnak a rendőrségnek a tüntetés szétoszlatására.

Amint az Epoca írja, Filipescu Grigore, a kezdeményező-bizottság elnöke, felhívta ezekre az értesülésekre Inculetz belügyminiszter figyelmét, aki közölte vele, hogy a maga részéről intézkedett a bankett nyugalmas lefolyásának az érdekében.

Ennek ellenére a rendezők maguk is messzemenő óvintézkedéseket tettek. Szigorúan ellenőrzik, hogy a kerthelyiségekbe csak azok juthassanak be, akik megfelelő igazolás mellett megváltották jegyüket. Maniuval egyidejűleg tegnap este a fővárosba érkezett Dragos tanár, a Maniu-gárda országos parancsnoka is, aki a bankettre 250 Maniu-gárdistát összpontosított a fővárosba.

Ez a csapat ügyel fel a belső rendre a diszvacsora alatt. Emellett ez a gárda körülbélül ugyanazt a szerepet tölti be, mint Hitler körül az SS, azaz a védőoszlopok, amelyek a rohamcsapatok színejavából kerültek ki és számuk csak tízezer. A Maniu-gárda ügyel úgy vezére épségére, mint a jelenlétével rendezett összejövetelek és gyűlések zavartalanlására.

Mihalache nem vesz részt a diszvacsorán. Még hétfőn Konstancába utazott. A pártelnök távolmaradását azzal magyarázzák, hogy nem akar pártjellegűt adni az ünnepségnek. Emellett azonban a Dreptatea, a nemzeti-parasztpárt hivatalos lapja, nagy propagandát fejtett ki a bankett sikere érdekében s legutóbb vezércikkben bélyegezte meg Jorga Maniu-ellenes kirohanásait. A lap szerint Jorga azért szítja Maniut, mert elfogta a sárga irigység s mert retteg Maniu hatalmától. A Dreptatea vezércikke nem marad adós Jorgának Maniu-ellenes röpiratáért és cikkeit s elmondja nagyvívágyu, költségvetésszó apostolnak, korunk Nérójának, külvárosi tucatpolitikusnak, aki élén állt az ország legszegényteljesebb kormányzásának. Jorga — mondja a lap — amiatt is dühös Maniura, mert csufos bukását jórészt Maniu gerinces magatartásának köszönheti.

Jorga viszont nem áll meg a röpiratharcnál Maniu ellen: a közeljövőben országsszerte gyűléseket is tart, amelyeken tovább fogja támadni Maniut. Az első ilyen Maniu-ellenes gyűlést Ploestiben

rendezi meg, azután megismétli az Őkirályság és Erdély számos városában.

ELÉGTELT KÖVETEL
A NEMZETI-PARASZTPÁRT
VEZÉRKARA

Bár Mihalache taktikai elgondolásokról nem vesz részt a Maniu-banketten, a nemzeti-parasztpárt vezetősége mégis védelmére kel Maniunak. Azon az e-nöki tanácsülésorozaton, amelyet csütörtöktől kezdve a Konstancia melletti Eforia tengeri fürdőben tartanak, a pártvezetőség állást foglal a Maniu-ügyben. Leszögezik, hogy a parlamenti vizsgálóbizottság elfogultnak mutatkozott a párt embereivel szemben, mert éppen akkor, amikor az árak kérdésének a tisztázására került a sor, elnapolta üléseit. Azt is megbélyegzi a pártvezetőség, hogy a parlamenti bizottság nem adott elégtételt Maniunak, a mennyiben nem vizsgálta ki maga a valomáshamisítás ügyét. A nemzeti-parasztpárt e-nöki tanácsa követelni fogja, hogy a parlamenti bizottság legkésőbb szeptember 1-ig üljön össze újra s rögtön lasson hozzá a Skoda-szerződés árának a tisztázásához s a hadbíróági jegyzőkönyvhamisítás ügyének kivizsgálásához.

A jegyzőkönyvhamisítás ügyét egyébként — amint tegnap kijelentette — Maniu sem tartja lezártnak a hadügyminisztériumi vizsgálattal és az annak eredményéről kiadott közleménnyel.

Az eforiai pártvezetőségi tanácskozáson különben sem Maniu, sem Vajda nem vesz részt.

Ferenc kissé egyenetlen, bár mindvégig jó — kevés ilyen „megbízható” színészt ismerek, mint ő — az abszolút művészi magasságba csak a legtrikábban emelkedik.

✱

Es most térjünk vissza a magyar Salzburghoz. Vajon megismételhető ez a szabadterei előadás minden évben? A külföld elhozható-e ide éppen úgy, mint Salzburgba? Lehet-e az ember tragédiáját olyan reprezentatív művé avatni, hogy magyar nyelven is a nemzeti génusz beszédes hordozójává váljék? Alkalmass-e Szeged, hogy Salzburg legyen? Azok, akik túlságos derültségben ringatják magukat, csalódní fognak. Az azonban bizonyos, hogy ha a külföldet nem is bilincseli le majd Szeged, az ősszmagyar nyelvtérlet kivételes bucsujáró helye lehet. Ez a lehetőség is igen nagy távlatok felé mutat.

A Brassóban vizsgázó tanítók közül mindenkit szóbelire engedtek

A tanárok vizsgáit befejezték, de eredményt nem hirdettek

Brassó, augusztus 15.

Mint tegnap számunkban megírtuk, Háromszék, Fogaras és Brassó megye kisebbségi tanítói közül 111-en állottak írásbeli vizsgára.

Az írásbeli vizsga eredményét kedden délelőtt 12 óra előtt pár perccel hozták nyilvánosságra.

Az írásbeli vizsgára jelentkezett tanítók közül mindenki szóbelire állhat. A szóbeli vizsgák kedden délután 3 órakor kezdődtek meg. Először Háromszék megye, majd Fogaras és Brassó megye kisebbségi tanítói kerülnek a vizsgáztató bizottság elé.

*

A Brassóban vizsgázó kisebbségi tanárok kedden délután befejezték a szóbeli vizsgát. Eredményt azonban még nem hirdettek a hírek szerint azt csak utólag, a közoktatásiügyi minisztérium jóváhagyása után közlik a tanárokkal.

22 TANITÓT FELMENTETTEK A VIZSGA ALÓL TEMESVÁRON

Temesvár, augusztus 15.

A vizsgáztató bizottság kedden délelőtt kezdte meg a kisebbségi tanítók vizsgáztatását.

A szóbeli vizsgára 123 tanító jelentkezett, akik közül a bizottság 22 tanitót felmentett a vizsga alól.

SZATMÁR „FOGAS KÉRDÉSEKKE” OPERÁLNAK EGYES BIZOTTSÁGI TAGOK

Szatmár, augusztus 15.

Az írásbeli vizsgák eredményét még nem hirdette ki a szatmári vizsgabizottság. Ennek dacára megkezdődtek a szóbeli vizsgálatok és már két napja megszakítás nélkül folynak. A tanítók általában kielégítő feleleteket adnak a fölötték kérdésekre. A bizottság is meglehetősen jóindulattal kezeli az ügyet, akadnak azonban bizottsági tagok, akik a szaktárgyakhoz nem tartozó fogas kérdésekkel próbálják zavarba hozni a kiszólitott tanitót, vagy tanítónőt. Egyiktől például ezt kérdezték:

— Hány éves a román nyelv?

Erősen kételkedünk abban, hogy az ilyen és hasonló kérdésekre maga Jorga professzor is kielégítő, pontos választ tudna adni. Éppen ezért nem ártana, ha a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztatás komolysága érdekében leintené tulbuzgó kollégáit, akik, úgy látszik, tanítóink bőrén akarják fitogtatni a magas, de ugyanakkor ellenőrizhetetlen képzettségüket.

VÁRADON TÖBB TANITÓT FELMENTETTEK A SZÓBELI KÖTELEZETTSÉGE ALÓL

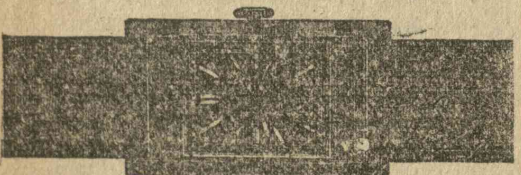
Nagyvárad, augusztus 15.

Nagyváradon is megkezdődött a tanárok szóbeli vizsgája. Mindenkinnek ismerős fargykörből adnak fel kérdéseket, így a vizsgáztatás eléggé gyors ütemben folyik.

A tanítók szóbelije ma reggel 9 órakor kezdődött el, jöhet még nem hirdették ki az írásbeli eredményt. Írásbeli dolgozata alapján

ELEGÁNS ÉS PRECÍZ

CHRONOMETRES ELECTION

Vezérképviselet:

HEINRICH WEISS

București, Str. Carol 10., emelet.

több tanitót mentesítettek a szóbeli vizsga kötelezettsége alól.

A bizottság elnöke Popescu Joán bukaresti tanár.

HÁROMNAPOS FEGYVERSZÜNET A KOLOZSVÁRI NYELVVIZSGÁK FRONTJÁN

Kolozsvár, augusztus 15.

A Kolozsváron vizsgázó kisebbségi tanárok szóbelije hétfőn délelőtt kezdődött.

A jelentkezőket ötös csoportokban vizsgáztatják.

Először a gyulafehérvári tanárok vizsgáztak, le, majd a beszerceiek. Ma délelőtt a nagyenyedi Bethlen-kollégium tanárai álltak a bizottság elé, ezután a kolozsvári felekezeti tanárok nyelvvizsgája kezdődött, mely még mindig tart.

A tanítók írásbeli vizsgája tegnap délelőtt ért véget, amikor a bizottság elnöke tudomásukra hozta, hogy

az írásbeli dolgozattól függetlenül, mindenkinek szóbeli vizsgára kell állania,

mely esütörtökön kezdődik. Az elnök bejelentése a tanítók és tanítónők körében nagy lehangoltságot keltett. Legtöbben ugyanis arra számítottak és úgy rendezték dolgukat, hogy a vizsgáztatás mindössze két-három napig fog tartani. Most ezt a háromnapos többletkiadást, ki fogja nekik megtéríteni, nem is beszélve arról, hogy az eddigi költségeket is saját zsebükből fedezték.

Nem bontják le

Modern hangverseny- és színházteremmé alakítják át a kolozsvári farkasutcai színházat

Kolozsvár, augusztus 15.

A kolozsvári egyetem rektori hivatala ma hivatalos nyilatkozatban közli, hogy az egyetemi hatóságoknak nem áll szándékában a farkasutcai régi színházépület helyére diákotthont építeni, ahogy azt egyes lapok

megírták.

Az épület — ahol hajdan az erdélyi magyar színeszet bölcsője ringott — mindössze renoválásra kerül. Modern hangverseny- és színházteremmé alakítják át és a munkálatok már a közeljövőben megkezdődnek.

Elutaztak az orosz repülők Franciaországból

A „kommunista háború” veszélyéről fél a Main

Páris, augusztus 15.

A Franciaországot látogató Szovjet-repülőraj Lyonba érkezett. A repülőket Herriot fogadta és ugyancsak ő látta vilásláreggelire vendégül őket.

A fogadtatáson kölcsönös békebeszédet hangzottak el. Kijelentették, hogy a Szovjet és Franciaország politikája azonos sikon mozog: béke és biztonság. A repülők kedden visszaindultak Oroszországba.

A Main az orosz repülők látogatásával kapcsolatban azt írja, hogy

a Szovjet Franciaország támogatását akarja megnyerni ahhoz, hogy belépessen a Népszövetségbe.

A Main azzal fejezi be cikkét, hogy Genfben sokat beszélnek leszerelésről, de még nem esett szó kommunista háborúról, amely sokkal veszélyesebb és atomosabb minden más háborúnál.

Halálos gépkocsi-szerencsétlenség a bukaresti műuton

Egy egész családot megnyomorított a száguldás: a vezető meghalt, anyja és huga pedig halálosan megsebesült

Bukarest, augusztus 15.

Borzalmas gépkocsi-szerencsétlenség történt a keddre virradó éjszaka a ploesti-bukaresti országúton Otopeni község határában. Egy Buick-kocsi, amelyben Dobrescu Nicolae fővárosi turókereskedő családjával haza igyekezett, a 2. utasvezeték kaszárnyájánál táján nekirohan egy fának s pozdorjává zúzódott.

A gépjármű öt utasa közül egy szörnyen halt, kettő pedig olyan életveszélyes sérüléseket szenvedett, hogy felépülésükhöz alig van remény.

Amint a rendőrhatalmási vizsgálat megállapította, a család Ploestiben járt, hogy az egyetlen fiu katonai ügyét rendezze. Késő este tudtak csak visszaindulni a fővárosba s ezért Dobrescu Nicolae Dumitru nevű önkéntes-fia, aki a kocsit vezette, 90 kilométeres sebességre fokozta gyorsaságát, csak hogy mielőbb hazaérjenek. Az említett kaszárnya táján egy szekér bukkan fel a száguldó autó előtt. A fiatal ember hirtelen kanyart vett, a kocsi a sikos aszfalton megcsuszott és nekivágódott egy útszéli fának.

A rettenetes heveségű nekiütközéstől az autó bukfcencet vetett s romjai ma-

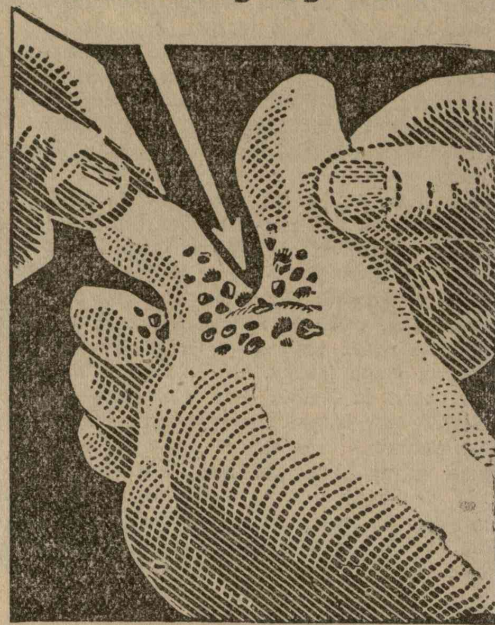
guk alá temették az egész családot.

A szerencsétlenséget elsőnek az utas-kaszárnya őrszeme vette észre s nyomban kiszalasztotta a helyszínére az őrség egy részét. A katonák kiszabadították az öt utast az összezúzódott gépkocsi alól s egy idejűleg értesítették a bukaresti mentőket. Dobrescu Dumitru, aki a kocsit vezette, már a halállal vívódott, amikor a kaszárnya őrszobájába vitték s ott pár perc múlva meghalt. Édesanyja és 14 éves huga koponyaalapi törést szenvedtek s állapotuk életveszélyesnek mutatkozott. Dobrescu Nicolae, az önkéntes apja, valamint az ötödik utas: a fiatalember menyasszonya mindössze könnyű sebesüléseket szenvedtek s nem is szorultak kórházi ápolásra.

A 14 éves Dobrescu Victoriát kedden délelőtt Bukarestben megoperálták, de még mindig kétes, hogy meg tudják-e menteni életét.

A vizsgálat kétségtelenül megállapította, hogy a szerencsétlenséget csakis a nagy sebesség okozta, mert ha a kocsi lassabban halad, megcsuszamlás nélkül kerülhette volna meg a szekeret.

Szenved-e ebben a fertőzőeses lábbetegségben?

Az első szimptomák — általánosságban — kivörösödés és a lábujak közötti érzékenységek jelentkeznek. Az is előfordul, hogy a láb és talpbőr nyirkos, felrepedezett, vagy behasadozott, nagyon kellemetlen viszkető kiütések jelentkeznek, vagy a talpbőr megfihéredik, megduzzad és lába kellemetlen szagot áraszt. Még ma este vizsgálja meg lábait és ha felfedezi a fenti szimptomák valamelyikét, tegye meg azonnal a szükséges intézkedéseket. Tegyen Saltrates Rodell-t lábvizébe, ez oxigént fejleszt és a viznek tejfehér színt ad. Amint beáztatja lábait ebbe a tejfehér színű gyógy-savas vízbe az oxigén behatol a pórusokba és elpusztítja az impetigo kicse paraziták, amelyek ezeket a veszedelmes kellemetlenségeket okozzák. Fáradt, kigyulladt lábait meglepő gyorsasággal meggyógyulnak és meggyógyulnak ettől a egyszerű gyógyszeres fürdőtől; tyukszei és bőrkeményedései annyira megpuhulnak, hogy gyökereitől együtt könnyedén eltávolíthatja őket.

Békés megegyezéssel végetért a kolozsvári Iris porcellángyár munkásainak kéthetes sztrájkja

Kolozsvár, augusztus 15.

Az Iris porcellángyár munkásainak két hét óta tartó sztrájkja kedden reggel békés megegyezéssel végetért. A gyár vezetősége kötelezte magát a három hét előtti fizetések visszaállítására és az elbocsátott munkások fokozatos visszavételére. Negyvenkét munkást ayomban alkalmaztak is az elbocsátottak közül. A munkások erre kedden reggel felvették a munkát.

Nyugalom Algirban

Páris, augusztus 15.

Tarde, algiri főkörmányzó, jelentést tett a miniszteriumnak a constantinei zsidóellenes zavargásokról. A kormányzó beszámolójáról még nem adtak ki hivatalos jelentést, de Tarde nyilatkozott a Le Temps tudósítójának és kijelentette, hogy egy az arabok, mint a zsidóvezetők megígérték neki, hogy helyreállítják a békét. Bizik benne, hogy a zavargások nem fognak megismétlődni.

Az ujliberálisok is összegyűlnek Temesváron

Temesvár, augusztus 15.

A Bánság georgistái köréből eredő értesülés szerint az ujliberálisok augusztus 26-án nagygyűlést rendeznek Temesváron, mintegy ellensúlyozandó az öliberálisok nemrégiben lezajlott értekezletét. A gyűlésen megjelenik maga Brătianu György is és állítólag éles támadást fog intézni a kormány és a kormánypárt ellen.

Ugy látszik, a georgisták ki akarják használni azt a kiábrándulást, amely a lakosság körében a temesvári öliberális tanácskozást és miniszteri értekezletet követte.

* Az 1935. évi sajtókatalógus összeállításának előkészítő munkálatai már megkezdődtek. Az összes napilapok és folyóiratok, amelyek a katalógus 1934. évi szerkesztői részében nem fordultak elő és felvételüket az 1935. évi katalógusban óhajtják, küldjék be azonnal pontos tarifális adatokat, valamint egy mutatóvány-számot a kiadónak: Rudolf Mosse S. S., București, Bul. Brătianu 22. A felvétel a katalógus szerkesztői részében díjtalan.

HIREK

Baradlai László:

Az ököl

A világ egyik hőse Max Baer, az ökölvívó.

Nagyváradon boxklub alakult és a tagborozó felhívásban a következő mondat van: A mai vagy az eljövendő tülekedő világban mindenkinek szüksége van és lesz a minden sportnál legelőbbet érő ökölvívásra és saját érdeke mindenkinek, hogy azt megtanulhassa.

— Add ide a labdát — mondja egy gyerek a strandon pajtásának.

— Nem adom. Öklével üt egyet és a labda nála van. A nagyoktól tanulta.

Százhat kisebbségi tanító vizsgázik. Ökölvívás. A sovinizmus ökle csapkod le rájuk. Akit knocautolnak elterül.

Két zsidó megy az utcán. Az egyik véletlenül nekimegy egy jöltözött urnak. Jjeden mentegetőzik. Ököllel mellbevágják.

A Curentulban naponta tízenegyzet háson hirdetik az ököl uralmát. Kidobni, batáron áttenni, vízbe fojtani a kisebbségeket. Elvenni a vagyonukat, nem engedni őket érvényesülni sehol... Ököljog! Ököljog.

Ökölbajnokok uralkodnak a világon. Mert nemcsak Max Baer az ökölvívó. Hitler is az, Röhm is az volt, de kiszámolták, a Curentul is az, a Crisana is az, csak éppen szokatlanul a futballban honosította meg az ökölvívást. Kombinált sportot üz.

Divat most az ökölvívás. Divat és hasznos. Jól fizetik az ökölvívót, működnek akár a ringben, akár az élet porondján. Az érvényesüléshez nem kell már tudás. Csak ököl. A tudás, az értelem akadályoz. Az ököl, ha megfelelő lelkiismeretlenséggel párosul, előresegít, álláshoz, pozícióhoz, pénzhez, ranghoz és hírnévhez juttat.

Goga például költő volt, de még idejekorán belátta, hogy az emberiség verszikuségele hosszú időre fedezve van. Áttért a jobban védelmező ökölvívásra. Naponta edzi magát. A boxlabdát a kisebbségek helyettesítik.

Mindenütt az ököl bajnokai viaskodnak. Aki ütésük nyomán elterül, nem számít. Leviszik a porondról. Az ökölvívó büszkén mosolyog és a nép tombol. Magasra emelt jobb kézzel köszöni meg a rivalgást az ökölvívó. A bajnok, a hős, az szívtelenség és a fékevesztett ég hőse.

Ali azonban az ökölvívó sporti kulisszatitkaikat ismeri, jól tudja, hogy a boxbajnok dicsősége korlátozott. Sokáig nem lehet a porondon dolgozni. Mindig jön valaki, akinek erősebb az ökle, mindig jön valaki, akinek fiatalabb a szíve, biztosabb a szeme és jobban eltalálja azt az ütést, amely a régi bajnokot is kiveri a porondról.

Egyszer minden bajnok karrierjének vége lesz.

De ki gondol a jövőre? Ki gondol arra, hogy mi lesz néhány év múlva? Most még az ököl az ur, ma még hurrázik a tömeg és új istenként tiszteli a bajnokot. Holnap? Elfelejtik, unatkozva és könnyen elűznek el a feje felett.

Mert az ököl csak ideig-óráig győzheti az értelmet.

Addig azonban a nagyvárad boxklub felhívásának van igaza.

Ma ez a leghasznosabb sport és mindenkinek szüksége van rá.

Ma még hurrá Max Baer, Hitler, Goga Curentul és hurrá nagyvárad, magyar-kerikális ökölvívási közlöny.

Dési hírek: Tudósítónk írja: Berger Sándor kereskedő Kossuth Lajos-utcai házában kéménytűz keletkezett. A gyorsan megérkező tűzoltóságnak sikerült a tüzet lokalizálni, úgy-égy az nem terjedt át a szomszédos épületekre. A ház biztosítva volt, a kár így megtérül. Egy sebesültje is van a tűznek, Almasan nevű tűzoltó, akire egy gerenda esett. Kórházba

szállították. — A városi római katolikus egyházközség szépen sikerült nyári táncmulatságot rendezett a „Romania” kerthelyiségében. A kulturélokát szolgáló mulatságon a város egész katolikus társadalmja megjelent.

— Turistatalálkozó Balánbányán. Csikszerezéről jelenik: Az Erdélyi Kárpát Egyesület augusztus 18—19 és 20-án nagy turistatalálkozót rendez Balánbányán. A rendezést és elszállásolást az EKE csiki csoportja végzi nagy igyekezettel. Az ország minden részéről to-

megesen futnak be a jelentkezések s így a találkozó alkalmával Csikszentdomokos és környékén az idegenforgalom szokatlanul megélénkül. Balánbányán tárgyalás alá kerül az erdélyi turisztikai minden sürgős kérdése. Ezzel kapcsolatosan kirándulásokat rendeznek a Gyilkostóhoz, Egyesekőhöz és más festői vidékekhez. Harmadik nap este Balánbányán társasvacsorával fejezik be a turista szempontból kétségtelen nagy horderejű tanácskozásokat.

ABLAK

A német Birodalmi Bank arany- és valutaneheztségei pillanatnyi megkönnyebüléshez jutnak, ha egy Daniel nevű, tíz évvel ezelőtt Amerikában meghalt, kivándorolt német 96 millió márkát kilevő vagyonát valóban megkapja. Németországban élő két örököse, egy berlini asszony és az asszony unokatestvére, aki Essenben lakik. A kilencmilliomos úgy intézkedett, hogy végrendeletét csak halála után tíz évvel szabad felbontani. A végrendelet felbontása megtörtént és ha a Deutsche Allgemeine Zeitung értesülése megfelel a valóságnak, a birodalmi bank az örökség összegének beszolgáltatásakor olyan hatalmas idegen valuta-készlethez jut, amely a legutóbbi kimutatás szerint való 78 millió és a bankjegyforgalomnak mindössze 2.1 százalékát kilevő arany- és valuta-fedezetet több mint kétszeresére emeli. Az ügynek van azonban egy kissé kényes vonatkozása is. Az nevezetesen, hogy az örökhagyó, aki így felszaporítja a Birodalmi Bank valutakészletét, — hogy úgy mondjuk — nem egészen rendezett felekezetű volt. Az adott körülmények között azonban ez nem kerül vizsgálatra. A halott zsidó, aki pénzt hagyományoz, árának számít Göring szerint is.

OTTO HAZTUZNÉZŐBEN JAR SVÉDORSZAGBAN?...

Nőtlen királyfik sorsa: lépten-nyomon megházasítja őket a szóbeszéd... Haláluk Ottó is Európa több hajadon „királykisasszonyával” emlegették már együtt... Mostani svédországi útját is eljegyzési hírek kísérik. Ezúttal Ingrid királyi hercegnő, a svéd trónörökös lánya lenne a menyasszony, amíg — meg nem cáfolják...

— Gázlarcos cserkészek. Csikszerezéről jelentik: Jeleztük, hogy a többi városok mintájára, Csikszerezében is megrendezik a gázlarcos elleni védekezés főpróbáját. 17-én lesz a „nagy” nap. A csikszerezéai cserkészeknek, — a jelek szerint — nem kis szerepük lesz a „mentés” során. Ma már gázlarcokat tartalmazó, a háborúból igen jól ismert, kerek dobozokkal az oldalukon vonultak gyakorlatra. Fiait gyermekük az ördögöt idézik. Az ördögöt, mely előbb-utóbb — a politika és méregkeverő diplomácia nagyobb dicsőségére — szöröstől-böröstől fölfal minket.

— Gyermektragédia. Marosvásárhelyről jelentik tudósítónk: Borzalmas gyermektragédia zajlott le Szászrégenben. Bálint János szászrégeni iparos és felesége a Marosra mentek fürdőzni és magukkal vitték leányukat, a két éves Annát is. Egy vigyázatlan pillanatban a kislány lelépett a partról és bement a vízbe. Anyja kétségbeesetten kapott utána, a kislány azonban már elmerült és pillanatok alatt megfulladt. A rendőrség megindította a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a tragikus halálesetért kit terhel a felelősség.

— Fényes nappal fosztották ki a műhelyét. Tudósítónk jelenti: Burján Vencel gyergyószentmiklósi szabó déli egy óraker szabályszerűen bezárta az Unió-utcában lévő üzletét, majd ebédelni ment. Délután három órakor, a mikor újból ki akarta nyitni műhelyét, kétségbeesetten tapasztalta, hogy időközben valaki feltörte azt és három rend ruhára való értékes szövetétől megfosztotta. Nyomban jelentést tett a rendőrségnek, mely erőyes nyomozást vezetett be a vakmerő tettes kézrekerítése érdekében.

— Elkészül a marosvásárhelyi földgázszolgáltatás. Tudósítónk jelenti: Évek óta tárgyal Marosvásárhely városa a földgáz bevezetéséről, azonban a tárgyalások addig különböző indokok miatt nem koronázták siker. Most végre úgy látszik, tető alá jut a földgázszolgáltatás. Értesüléseink szerint az időközi bizottság elvben elfogadta a földgázszolgáltatást és ezután már csak annak részle-

teire kerül sor. A földgázárak a jelenlegiek maradnak. A város a földgáz társaság javára befolyó jövedelmekből három százalék részesedést kap.

— Községi választások Szamosmegyében. Dészről jelentik: Szamosmegye időközi bizottsága több megyebeli helység számára kiírta a községi választásokat. Így Ormányban szeptember nyolcadikán választják meg a tízes községi tanácsot, Kissolymos szeptember 12-én, Kucsulát szeptember 14-én, Kismező szeptember 18-án, Pirosa község szeptember 21-én, Nagybon szeptember 13-án, Galgó szeptember 21-én választ, — míg a többi apróbb helységben részint augusztus végén, részint szeptember folyamán ejtik meg a választásokat, melyre vonatkozó rendeleteket most küldötte szét a megye a különböző szolgabirodalmakhoz, kihirdetés céljából.

— Temesvári terménytőzsde. Tudósítónk jelenti: Az üzlet az összes terményekben lanya. Árak: 70 kg-os torontáli buza 415, 78 kg-os temesi buza 410, zab 225—230, árpa 235—240, tengeri 255—260. Rozs és olajmagvakban nincs üzlet.

— Nagyjavítás a falusi állami iskoláknál. Csikszerezéről jelentik: Csikmegye főispánja körrendeletet küldött a megye összes községeinek előjáróhoz, hogy a tanév beállta előtt minden körülmények között hozzák rendbe az állami iskolák épületeit. Nyomatékosan figyelmezteti az előjárókat, hogy a mulasztásokat könyörtelenül megtorolja. Hogy a községek esetleg anyagiak hiányában nem tudták és tudják karban tartani az állami iskolákat, arról nem beszél a rendelet. Viszont arról sem, hogyha nincs pénzük, honnan szerezzenek. Az is feltűnő, hogy az állami iskolák nagy gondviselése közepette a felekezeti magyar iskolákról a 90 százalékban magyar lakosú megye hivatalos körében egyáltalán nem esik szó. Pedig ezek is iskolák. Éppugy kulturát és betűt hirdetnek, mint az államiak, ha magyarul is.

— TEMESVÁRI HIREK. Két hónappal ezelőtt 5 régi temesvári építőmestertől megvonták a tervezési jogot. Az öt építőmester a közigazgatási bizottsághoz fellebbezte a határozatot. A közigazgatási bizottság kedden délelőtt tárgyalta az ügyet és az építőmesterek fellebbezését elutasította azzal az indokolással, hogy a törvény szerint csak okleveles építészeknek van joga tervezni. — A város kilakoltatási pert indított Pop Amos volt városi moziigazgató ellen, aki hivatkozva arra, hogy az igazgatói állásból való elbocsátása törvénytelen, nem adta át az új moziigazgatónak lakását. A járásbíróság a keddre kitűzött tárgyalást elhalasztotta szeptember 4-re s egyben úgy határozott, hogy a tárgyalásig Pop Amos nem köteles lakását átadni.

— Gázolt az autó. Nagyváradról jelentik: Hétfőn este a 286-os rendszámú autó a nagy piacon elütött egy biharpüspöki kofaasszonyt. Súlyos belső sérülésekkel szállították a kórházba, ahol pár óra múlva kisenvedett. Az autót vezető Heller Béla sofftort letartóztatták.

— Montana lóra kap! Irta: Evan Evans. Fordította: Wiesner Juliska. Igazi mexikói kalandregény s amellett, mint művészi alkotás is, maradandó érték a Palladnak ez a legújabb „Dekaro” regénye. A történekecs vértől és gyűlölettel izzó levegőjében a legrompásabb jelleme bontakoznak ki szemünk előtt, acélos tisztasággal és a szenvedélyek okozta feszültségben, az emberi ösztönök legvadabb hajtásai mellett, a lélek legmélyéről feltörő érzések szinopájára ragadja meg az olvasót mindjárt

Az idegek

megeőltetés, gond, bosszúság által tulságosan izgatódna — és az idegesség árt az egészsé-
günknek! Aspirin-tabletták — a vérkeringés szabályozása álta — gyorsan felfrissítik az idegeket, így frissek és nyugodtak leszünk és kellemesen töltjük el az estét.

az első pillanatban. Richard Lavery-nek hívják azt a gazdag embert, akinek rancha ott fekszik valahol a hegyek között. Egyetlen fiát a rural-indiánok vagy husz évvel ezelőtt elrabolták. Montanának sikerült becsémpésznie magát az elveszettnek hitt fiu helyébe, amiből azután a bonyodalmak káprázatosan viharzó szövevénye következik. A hírdet és félelmet nem ismerő ifju kalandor, aki szemrebbenés nélkül ölt meg embereket, most megtorpan a feléje táruul anyai kar és a leánytestvér csókja előtt. És, miután bevallotta, hogy csalni akart, lóra kap, hogy megkeresse az elrablott igazi fiut, aki kicsiny kora óta ott nőtt fel a hegyekben portyázó, rabló indiánok között. Csak hogy Mateo Rubiz, a rural-banda vezére édes fiaként nevelte föl és szerette meg az elrablott gyermeket, hogy majdan bosszújának fegyvere lehessen a gyűlölt „fehérekkel” és elsősorban az öreg Lavery-vel szemben... A probléma az emberi lélek legszédítőbb mélységeiből táruul az olvasó elé és ebből fejlődik a megoldása is, a mindvégig érdekesítően izgalmas és az emberi szív legfinomabb húrjait is megszólaltató történet keretében. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

— Fej-, váll- és ágyékrheumánál, ischiásnál, idegfájdalmaknál, szagattagánál és zsabánál a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendkívül hasznos háziszer, mert korán reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti.

Időjárásjelentés. A budapesti időjárásutató intézet jelentése szerint várható időjárás: éjjel délnyugatról kisebb eső, déli szél, némi felmelegedéssel, dél után vagy az esti órákban északnyugati szél, zivatar és hőcsökkenés.

Kolozsvára vitték az augusztus 1-én letartóztatott nagyvárad ifjúkommunistákat

Nagyvárad, augusztus 15

Ma délelőtt befejeződött az augusztus 1-én letartóztatott ifjúkommunisták kihallgatása. Jelenleg a következők vannak letartóztatásban:

Schvartz Ernő, Engler Ella, Schvartz László, Antal Hjalmar, Lefkovics Lukács Magda.

A rendőrség megállapította, hogy a letartóztatottak tagjai voltak a „vörös segélybizottság”-nak, melynek megbízásából segélybélyegeket árultak és rüpedülüket osztogattak.

A letartóztatott ifjúkommunisták kihallgatásuk során beismerték a terükre rótt politikai bűncselekményeket, kijelentették, hogy a propagandát egy Vaxenekon József nevű margitai illetőségű drogírtaság irányította, aki augusztus 1-én eltűnt Nagyváradról.

Ma délután mindannyiukat átszállították a kolozsvári hadbíróságra.

Városi gáz-dálkodás

— Milyen nagyszerű egy ilyen modern lakás! — dicsértem tiszta szivemből, lelkesedve. — Még a konyhát is megmutatjuk magának — szolt lekötözött szivességgel a temesvári háziasszony — és ki is vezetett a helyszínre, ahol szintén minden takaros és „cuki” volt. Különösen feltűnt egy csillogó-villogó, beépített gázrezsó, amely előtt kénytelen voltam magasaróptú elmékedésekbe bocsátkozni, mint — bocsánat a szerénységet — koszorú költőnk, Vörösmarty Mihály, a könyvtár előtt.

— Lám, a jövődő háboru gyilkos fegyvere milyen békés célokat is tud szolgálni! Milyen egyszerű, gyors és kényelmes lehet a főzés itt Temesváron!

A háziasszony nevetett.

— És milyen olcsó lehet a gázfűtés!

A háziasszony még jobban nevetett.

— Igazán minden dicsőret megilleti a város vezetőiségét, hogy gázgyárat tart fenn a maguk javára és örömére...

A háziasszony most már irtóztatosan nevetett és leemelve a szekrény tetőjéről egy szintén modern petróleumfűzőt, ráhelyezte a gázrezsó tetejére.

— Látja, csakis ezen főzők.

???

A gázgyár is a városé, tehát ott is az ugynevezett „városi gázdálkodás” folyik. Temesváriak tudják, hogy mit jelent ez a fogalom.

A gáznál például azt jelenti, hogy hektowattónként 12 lej szednek be, tehát a petróleumfűzés 50 százalékkal olcsóbb. A nagyközönség szokik a gázfogyasztásról s legfeljebb egyes ipari üzemekben használják, ahol technikai szempontból elengedhetetlen. Rengeteg házban, konyhában, fürdőszobában talál maga gázberendezést, de hát ki bolond használni a gázt ilyen áron?

— Hát a városnál nem ismerik a legegyszerűbb kereskedői elveket? Nem tudják, hogy jó üzlet lenne leszállítani a díjat, mondjuk a felére?

— Hogy is ismernék. Ugy tudom, nem is a gázgyár igazgatójában van a hiba, hanem a városi vezetőségben. Tudja, ez a szokás hatalma. A jó urak mindent drágán vesznek, akár mozi, akár utcakövezés, hát ők is drágán akarnak adni.

— Mari, hozzon ötért petróleumot!

Helyet az ijuságnak!

Az arcképcsarnok, a nyilvánosság előtti se regszemle rendszerint a beérkezetteket, az idősebbeket foglalja magában. Az övek a pozíció, a közéleti vezetés, a politikai és gazdasági élet irányítása és övek a szociális élet krónikásainak figyelembe is.

A fiatalok azonban világszerte előretér, vegyünk példát külföldről vagy belföldről. A nemzeti liberális pártban például a gazdasági- és politikailag egyformán válságos helyzetben nem Bratianu Dinu, hanem az energikus fiatal Tatarescu kapta kezébe a kormányrudat olyan korban, amely egy miniszterelnöki pozíciónál kivételes ritkaság. Ausztriában Dollfuss helyébe a százfelé rángatott, forrongó és robbanó ország kancellári székébe szintén fiatal miniszterelnök ült: Schuschnigg. A fiataliságot hívja és veti frontba az orosz szovjet, Hitler és Mussolini. Mindenhol és mindenütt, minden téren és minden fronton hangzik a jelszó: előre a fiataliságot!

Az egész világra kiterjedő természetes folyamata ez és ideje, hogy utánanézzünk, milyen hullámokat vert ez az áramlat Temesváron. Tegyük tul magunkat a konvenciókon és nézzünk szét a fiatalok között. Kiveszik-e illő részüket a vezetésből a közéletben, a szakmai szervezetek és gazdasági egyesületek irányításában, ahol ma emberfeletti, fiatalos munkára van szükség, — különösen a kisebbségek részéről.

Bizony, nem látni, hogy a fiataliságot arányosan bevonták volna a szervezetek frontjára. Vegyük például a közgazdasági életet: számos fiatal tölt be felelősségteljes vezető állást gyárvállalatoknál és a kereskedelemben és bizonyos, hogy ugyanazzal az energikus odaadással dolgoznának a közéletben is. Most viszont azt az érdekes jelenséget figyelhetjük meg, hogy a fiatalok javarészt a sportban vezet le a köz iránti lelkesedést, ami a fiataliságnál nem kényszerű kötelesség, hanem életvezetési mód. A sportban tesznek-vesznek, dolgoznak, lelkesednek és irányítanak, bőven áldozva a fontosabb munkakörben is felhasználható munkát.

Csakugy találomra s a konkretizálás kedvéért, kiragadunk néhány nevet a temesvári gazdasági élet fiataljai közül: Duschnitz Pál, a Duschnitz Rt. egyik vezetője, Csendes Tibor, a gyárvárosi Fortuna igazgatója, Holzer István és Bergman Viktor, a Fromex tulajdonosai, Mannheim Imre, a Haldek et Co. főtisztviselője, Holländer Pál, a Hidra ecetgyár vezetője, Kaufman István terménykereskedő, Lattér Sándor téglaágyáros és még számosan, akik komoly munkakört töltenek be és bizonyára megállnak a helyüket a közéletben is.

Temesvár-Bábel

Az első percben mosolyog az ember, a mint a temesvári utcákon az ittélő nemzetiségek bukdácsoló próbálkozásait olvassa az idegen nyelvben. A Gyárvárosban, a Sörgyár közelében az átellenes oldalon egy ablakban „Czimmer czu vermieten”, még hozzá „mit Kühe”. A Józsefvárosban viszont egy derék bántási német kiírta, hogy „Gwadirleit werden aufgenommen Rigwer Im Hof” s alatta magyarul „Gwadiroság felvetteti hadul asz ndwaron”. (Quartierleutent, vagyis koszt-kvartélyosokat értett a jó ember). A belvárosban viszont egy „Slosser” cégtábláján olvashattuk a Kinizsi-utcában, hogy itt „Waserleitungot” javítanak. Ezzel szemben egy erzsébetvárosi utcában butorozott szoba „külön bejáratal” kapható. Az illetők különben egyszerű derék emberek lehetnek, akik tudatában lévén a gazdasági egymásrautaltságnak, kiírták mondanivalóikat a másik kisebbség nyelvén is, ahogy tudták. Jóakarattalug török a szomszéd nyelvé, ami igen öröndetes, lévén ma a dívat a fejek tördelése nemzetiségi okok-

ból. Közfelfekvő a gondolatkapcsolat, hogy Temesváron is ma már csak a butorozott szobák hirdetésében fér meg békésen a három nyelv, különben az egykori ideális nemzetiségi béke a legjobb uton van a teljes felfordulás felé. Egy temesvári polgártól hallottuk sóhajtvá emlegetni apját, aki annakidején vallásos hűséggel ült le mindennapi dominópartijához, egymással tegeződő magyar-német-zsidó partnerekkel. Ezek a jelképes dominópartik elsüllyedtek s a kisebbségek is elhidegültvén egymástól, így még jobban kiszolgáltatva a terjeszkedni akaró többségi sovinizmusnak. A történelem ugyan azt állítja, hogy a konjunktúra-korszakok mindig nemzetiségi békével, a válságok pedig sovinizta izgatással jártak együtt és fordítva. Erre azonban senki se ügyel, a jó és kiadó üzletek és a nemzetiségi béke, sőt keveredés városában kezdenek rosszul menni az üzletek és jó üzlet a konkolyhintés. Az elzárkózásnak és a kisebbséggel lenes politikának pedig elsősorban a magyarság issza meg a levét.

Gyilkos temesvári humor

Három mintadarab a városban keringő viccek-
ből:

A miniszterlátogatás titka

Miért ülésezett a kormány Temesváron?

???

Mert itt nincs Skoda-bizottság.

★

Az erkölcsi megújulás jegyében

Hallotta már, milyen márkájú náci-propagandaautó járkál a Bánságban?

???

Egy Homo-Six, elől szimpla, hátul közös ülésel.

★

Ha ők is úgy akarják...

Mit kívánt a város ideiglenes tanácsa a mi-

niszterelnöktől a város számára?

???

Repülőteret.

Es a város lakossága az ideiglenes tanács számára?

???

Teret a repülésre.

★

Felvétel a cégesapatok sorában

Na, barátom, szóval alkalmazást kér vállalatunknál? Mi a képzettsége?

Három évig voltam kapus a NyőTöCőben, igazgató ur!

Sajnálom, nem használhatjuk. Nekünk mérlegképes center kell.

Azt is tudok, igazgató ur!

Akkor felvesszük két vasárnapi próbaidőre.

A legujabb: a fekete fogász!

Valóban új szociális jelenségről számolhatunk be: a fogorvosi szakmában is felbukkant a „fekete ember”, a „kontár”, amiről eddig csak az iparosok panaszkodtak. Adót és más közterhet nem viselő Olcsó Jánosok, hozzáértés és képzettség nélkül járnak házról-házra, esetleg lakáson fogadnak és akad is „paljuk”, különösen a vékonypénzü közönség körében. Sokan elfelejtik, hogy olcsó fogkezelésnek sokkal nagyobb nyavalya az eredménye.

Temesváron van 24 fogorvos és ugyanannyi technikus, kontár azonban annyi, mint a kettő együttvéve. A környékbeli falvakban, de a városban is garázdálkodnak. Állásnélküli sofförök, gépészek s miegyebek, többnyire olyanok, akik hónapokig, esetleg félévig, egy évig fogászati műteremben a vizespoharat nyújtották át a páciensnek. Munkájuk ára, értéke és egészségügyi biztonsága egyaránt botrányos, de a válságos idők malmukra hajtják a vizet. Pedig

ha az állásnélküli iparoslegény tud valami mentséget találni a kontárkodásra, itt az sincs. Óriási hozzáértést és gyakorlatot igénylő idegen szakmába tolakodnak bele, sok bajt okozva a hiszékeny áldozatoknak. Amellett természetesen doktor uraknak tituláltatják magukat.

A fekete fogász egyaránt aláfut a fogorvos és a fogtechnikusnak. Eddig csak ez a két csoport vívott egymással csendes harcot. A fogorvos magas képzettségét, 6-7 éves egyetemi tanultságát, munkája minőségét vetette latba az olcsóbb technikus ellen. De a technikus még törvényes konkurencia, van vizsgája és működési engedélye, a besurranó fogászok azonban csak pohárátnyújtási és műszertisztogatási multidá dicsekedhetnek.

Egyebekben a hatóságok épugy a fülük botját se moztatják a fogászat kontárjai ellen, mint az ipari szakmák hasonló esetében.

Buzaintervenció

A miniszteri értekezlet alkalmával gazdaküldöttség jelent meg Tatarescu György miniszterelnök előtt és elpanaszolta, hogy ők nem kapnak a buzáért intervenció árakat. Egyes kereskedők olcsón vásárolnak és átadják a Timis szövetségnek 6-7-8 ezer lejes nyereséggel. Kötőnő görbe üzletek bonyolódnak így le az intervenció szent nevében. Milyen szépséggel és haszonnal, azt csak sejteni lehet. Az árutőzsde hivatalos jelentéséből hetek óta számítotték az intervenció vásárlásokat. Suba alatt folyik a vásár. Ne surjon szemet az értelmetlen különbözet az intervenció és a magánforgalmi árak között — amit már egyszer szóvá tettünk.

A temesvári terményesek körében mindez régen nyílt titok. Emlegetik a jó összeköttetésekkel rendelkező kufárok neveit is. Szakkörök így foglalják össze véleményüket:

Az eddigi intervenció nem egyéb, mint a piac katasztrófális nyugtalanítása.

A dolog odáig fejlődött, hogy a miniszteri értekezleten Nistor Dumitrie dr. vármegyei prefektus nyíltan szóváltotta a visszaéléseket. Majd pár napra rá nyilatkozott, hogy Temesváron külön bizottság létesül, amelyben részt vesz a mezőgazdasági és kereskedelmi kamara is és ez a bizottság őrzi ellen a gabonakormánybizottság vásárló szerveinek működését. Különben felhívta a mezőgazdákat, hogy ne vesztessék el árujukat: a 75-ös buza, 5 százalékos idegen testtel 435 lej, s ettől kezdve mozognak felfele az árak minőség szerint. Az ellenőrzés végett a községekben is helyi bizottságok létesülnek, hogy a kormány intézkedéseit a buzáértékesítés dolgában senki se szeghesse meg.

visszaélésekkel

(Itt megjegyezzük, hogy az intervenció egyelőre Erdélyben szünetel és ha a buzaárak csak a Bánságban emelkednek, akkor a malmosok kerülnek lehetetlen helyzetbe: Erdélynek nem tudnak lisztet eladni. Áremelési intervencióra van szükség Erdélyben is, ahol különben sokkal kevesebb áldozattal meg lehet csinálni. Igaz, hogy a bántási árak hatása alatt az erdélyi árak is emelkedni fognak, de közben kínos átmeneti időt kell átélniök a bántási malmoknak.)

A gazdaküldöttségnek, amelyet fenn említettünk, a miniszterelnök 24 órán belüli intézkedést ígért, amely mindeddig késik. Az intervenció a maga cikk-cakkos útjain megy tovább. Ez a kis keresztmetszet is fogalmat nyújt arról, hogyan hajtják végre az állami intézkedéseket a Bánságban, az ország legdusabb termőföldjén, amely valóságos Kanaán lehetne, ha másképpen bannának vele.

Országos sakkverseny

készül Temesváron. A június 23-i bukaresti kongresszuson elhatározták, hogy az 1934-35. évi országos bajnokságot karácsony táján Temesváron rendezik meg, az ország összes jó játékosainak részvételével. Temesvárról és a Bánságból részt vesznek az összes matadorok, mint Tyroler, Márton, Imre, Rappenstrauch, Bán, Borbély, stb. A központi szövetségi már meg is szavazott huszezer lej támogatást a versenyre. A bántási sakkterület elnöke, Österreicher Adolf máris odaadón buzgolkodik a verseny előkészítésén. A versenyt az eddigi tervek szerint a városháza nagytermében tartanák meg.

TEMESVÁRI ARCKÉPCSARNOK

Szegő Ferenc, az országos és nemzetközi sikereket aratott Temesvári Magyar Dalárda népszerű és nagytudású karnagya, egyben országos karnagy, kiváló zenepedagógus és zena-kritikus.

Lövészárokháboru a város szívében

A temesvári polgár foga ijedten vacog össze, ha a nagyposta tájékkára téved.

— Jaj, megint kitört a háboru!

Hogyisne, mikor hosszú lövészárak húzódik el a posta oldalán. Nemely ijedősebb ember földre is veti magát az első percben, bálha még megmenekülhet a srapel elől. S a dolog annál ijesztőbb, mert a lövészárak hetek óta tátongnak ott.

A környékbeli lakók azután megnyugtatták az ijedőseket, hogy háborúról egyelőre nincs szó, csak valami gázcsöveket fektetnek le. Rohamtempóról dettó szó sincs, két munkás piszmog ott pár hét óta. Ha beállítottak volna egy-két tucat munkanélkülit, egy-két nap alatt felfalták volna az egész munkát. Így azonban beláthatatlan időig ott éktelenkedik a háborus memento, ugys mint forgalmi akadály s az ottlakók sokáig élvezhetik a szent bükrácia gázos illatát.

Ma lássuk az Ilsát!

Elmondja Nikolics György
futballigazgató

A cégesapat, amely oly ragyogóan szerepelt a bajnokság tavaszi fordulójában, évtizedes munka árán épült ki és forrott össze egységes, magas színvonalú együttes. Többször el akarták gáncsolni, egyidőben szünetelni is volt kénytelen, de a kitartó munka és a Gyapjuipar Részvénytársaságnak különösen az első időkben tanúsított nagylelkű támogatása keresztülszerezte a nehézségeken. A csapat legszebb teljesítményeit az idén tavasszal produkálta: A TMTE-t 5:2, a TAC-ot 2:1 arányban verte. Mégis csak harmadik lett a kerületi bajnokságban, mert a tavasz nem tudta egészen behozni az őszi idény négy pontos lendítségét. Saját pályája van és vagy 80 aktív játékos. Tréner Wetzler Ruda, akinek a sportmultját nem is szükséges méltatni. Az ő keze alatt nőtt fel sok fiatal, akik közül jónéhányat „elszipkáztak”. Régi nótá, hogy ha valahol játékos kell, a kufárok rögtön Temesvár felé kacsingatnak. De az utánpótlás sose fogy ki.

Az őszi szezonban a nemzeti bajnokság B csoportjában lesz a helyünk, ahol a legjobb aradi, petrozsényi, lngosi csapatokkal kerülünk össze. Eddig egyre előbbre jutottunk és még ujjabb megletéseket akarunk okozni ellenfeleinknek.

Ez a kis áttekintés nagyon hiányos lenne, ha meg nem említenénk a hatalmas gárdával rendelkező többi szakosztályokat, így például az ökölvívókat, akik Dörfler tréner és országos bajnok vezetésével dolgoznak. Uszós szakosztályunk az első a Bánságban, hasonlóképpen a vízipólócsapat. Az ökölvívók és uszók több bajnokságot tartanak. Vannak egyéb szakosztályok is, mint a tenisz, ping-pongozók, evezősök. Az Ilsa jelszava a regionálisan üzött magasnívóju tömegsport.

A fenti beszámolóhoz tegyük hozzá néhány nevet a gyapjuipari csapat vezetéséből, akik áldozatkészségükkel és munkájukkal nagyraemelték az egyesületet. Így Ácht Tivadar vezérigazgató, Klein Viktor volt vezérigazgató, Ausztervert és Bercovici Jancu igazgatók, az egyesület disz- és ügyvezető elnökei, Nikolics György, a futballszakosztály vezetője, Satelesz Mihály pénztáros és még sokan.

K Ö Z G A Z D A S Á G

A Margina falepároló szembekerült az ország 150 ecetgyárával

Az ecetgyáraknak olcsó gabonaszesz helyett drága borszeszt kell feldolgozniok

Bukarest, augusztus 15.

A belföldön működő 150 ecetgyár megint forrongásban van. Az a régi, elkeseredett harc, amely az ecetgyárak és a hatalmas Margina-Resicai Falepárolóüzem között hosszú évek óta folyik, új fejezethez érkezett és ezúttal természetesen megint a kisebbek maradtak alul.

Augusztus elsején a szeszmonopólium közölte az ecetgyárakkal, hogy nem tudja többé kiszolgálni őket gabonaszesszel, hanem borszeszből kötelesek ezentúl gyártani az ecetet. Ami azt jelenti, hogy az ecetgyárak nyersanyagát 56 lejről felemelték 75 lejre literfokként.

Ez kerekén 33 százalékos drágulást jelent, ami egyúttal a hatvanezer embert foglalkoztató ecetipar halálát is jelenti, ha ezt, a Margina által kiterroizált rendelkezést nem sikerül visszavonni.

AKIE A PÉNZ, AZÉ AZ IGAZSÁG

Annak, amíg idáig jutottak a dolgok, hosszú története van. Amikor két évvel ezelőtt rossz volt a börtör és hosszú harc után a kormány betiltotta a fából lepárolt metilalkoholból készített ecetsav forgalombahozatását, a Margina kénytelen volt maga is gabonaszesszből gyártani a rendes ecetet. Ez azonban nem volt jó üzlet ennek a vállalatnak, amely összehasonlíthatatlanul nagyobb rezsivel dolgozik, mint a kis ecetüzemek és így nem bírta ezekkel a verseny.

Különösen nem konveniólt a Marginának az, hogy az ecetgyárak intervenciójára az ecetsavra literenként 70 lej fogyasztási adót vetettek ki.

aminek az lett a következménye, hogy a Margina ecetszeszéből hígított ecet még mindig drágább volt, mint a többi gyár által előállított ár. Ekkor történt az, hogy a hatalmas politikai összeköttetésekkel rendelkező Margina engedélyt kért arra, hogy az általa gyártott ecetből 50 százalékosan koncentrált ecetszeszt állíthasson elő, amely azután ismét felhígítható tetszészerinti erősségre. Ennek a kérdésnek a háttere az volt, hogy a Margina a szesz törvény idevonatkozó intézkedéseinek neki megfelelő interpretálásával megszabaduljon a literenként 70 lejes fogyasztási adó fizetésétől, ami nemcsak, hogy ismét versenyképessé tenné a többi ecetgyárral szemben, de jelentősen hasznát is bizonyította számára.

A közegészségügyi minisztérium megtagadta a kérés teljesítését. Ennek ellenére a Margina, minisztertanácsi határozat alapján, mégis engedélyt kapott a koncentrált ecet gyártására.

A többi ecetgyár természetesen nagy lármát csapott és firtatni kezdte a Margina javára szóló engedély különös eredetét. Végül is a pénzügyminisztérium ez év március 10-én kelt 128.600 számú rendeletével utasította a szeszmonopóliumot, hogy tiltsa meg a Marginának az 50 százalékos koncentrált ecet gyártását, illetve hajtsa be a cégtől a 70 lejes fogyasztási adót. Csodálatosképpen

a szeszmonopólium, amelynek az érdekei pedig azonosak az ecetgyárakéival, akik nagyfogyasztói, nem sietett a rendelet végrehajtásával, sőt a Szeszszindikátus kénytelen volt panaszt tenni a késlekedés miatt.

mire a monopólium azzal intézkedett el a dolgot, hogy a Margina által előállított esszencia nem koncentráltum, hanem kivonat és így nem esik 70 lejes fogyasztási adó alá.

A MARGINA „TANÁCSOT AD” A BORTERMELŐKNEK

Azt, hogy mi a különbség a koncentráltum és a kivonat között, nem szükséges firtatni, habár az ecetgyárak szerint semmi különbség nincs, mert analízáltatták a Margina ecetsavát és állítólag mindössze 10 százalékos szeszt találtak csak benne. Tény az, hogy az ecetgyárak nem adták fel a harcot és ideig-óráig sikerült is kellemetlenségeket szerezniük a hatalmas versenytársnak. Erre a Margina-Resicai Egyesült Falepároló, amely időközben ugyanis a Resicai Vasművek érdekszférájába került, más taktikához folyamodott. Érintkezésbe lépett a bortermelők országos szövetségével, amelyet „felvilágosított” arról, hogy az ecetgyártással fel lehetne javítani a bortermelők helyzetét. Különösen a régi királyságban a szőlő legnagyobb része egyéb célokra igysem jó.

A bortermelők meg is indították az akciót, de váratlanul szemben találták magukat a borszeszgyárosokkal, akik azt követelték, hogy az ecetet ne borból, hanem borszeszből kelljen előállítani, hogy ők is keressenek rajta.

Amíg a bortermelők és a borszeszgyárak

egymással veszekedtek, az ecetgyárak kezdtek kissé magukhoz térni a hosszú, sokéves harc veresztéseiből és elég szépen megindultak. De a konjunktúra nagyon rövid ideig tartott. A harc ugyanis a borszeszgyárak szindikátusának győzelmével végződött.

Kerítettek egy paragrafust a szesz törvényből, amely kimondja, hogy ecetet tulajdonképpen csak borszeszből szabad termelni, míg gabonaszest csak akkor használhatnak az ecetgyárak, ha történetesen nem lenne elegendő borszesz az országban.

Már pedig a tavalyi borszesztermés elég jó volt és magas szeszárak is voltak. Ekkor kezdett a szeszmonopólium fokozottabb mennyiségben

borszeszt átvenni, amiről már beszámoltunk a gabonaszesz-fogyasztás visszaesésével kapcsolatban. Természetesen itt is beavatkozott a politika, amely előtt a szeszmonopóliumnak saját üzleti érdekei ellenére is kénytelen volt kapitulálni. A monopólium kénytelen volt a borszeszt sokkal magasabb áron átvenni, mint a mennyit kap érte. Akkor azonban még senki sem sejtette, hogy mi rejlik a borszeszvásárlás mögött, olyan időben, amikor a gabonaszesz eladás katasztrófális visszaesést mutat.

BORSZESZGYÁRAKAT VÁSÁROL A FALEPÁROLÓ

Csak most derült ki, hogy tulajdonképpen ez is a Margina érdekeit szolgálja. Az, hogy

A báró Hatvany családé a Gyapjuipar részvénytöbbsége

A prágai Liebig család kivonul a vállalatból

Temesvár, augusztus 15.

A temesvári Gyapjuipar Rt. alapításakor a kibocsátott részvények 40 százalékát a prágai báró Liebig-család jegyezte le. Tekintettel arra, hogy ez a családi koncern már régebbi idő óta sorra likvidálja külföldi érdekeltségeit, most sor került a Gyapjuiparnál levő érdekeltség eladására.

A részvényeket a vállalatnál eddig is érdekeltséggel bírt hollandi csoport vette meg. A holland csoportnak igen szoros érdekkapcsolatai vannak a báró Hatvany-családdal, amely ilyenformán a Gyapjuipar részvényeinek majoritását szerezte meg.

A tranzakciót a napokban megtartott rendkívüli közgyűlés ratifikálta és a holland csoport képviseletében dr. H. van Kringen amszterdami ügyvédet beválasztotta a Gyapjuipar igazgatóságába.

Az állatexportőröknek konveniólt az új kontingentálási rendszer

Az elvesztett nyugati piacokat sikerült másutt visszaszerezni

Bukarest, augusztus 14

A romániai állatkiállítások egyre fontosabb szerepet kap az ország gazdasági életében, amióta az árucserforgalom megkötése európai rendszerré bővült ki. A különböző hivatalos adatok azt mutatják, hogy amióta Románia még jobban elzárkózott a külföldi áruk elől, illetve az importját új országok felé irányította, az állatkiállítások sorra visszahódítják egykor elvesztett piacait. Még régebben a romániai állatállás és hus piaca inkább nyugaton volt, utjabban keleten kezd talajt nyerni ez az exportág.

A legfrissebb statisztikai adatok szerint, amelyek az 1933 és 1934 évi első hathónapi exportot állítják szembe egymással, Ausztriába a szarvasmarhakiivit 2436 darabról 3926 darabra emelkedett ugyan, de a sertésexport visszaesett 47.813 darabról 25.832 darabra, a friss húsé 294.959 kilóról 4300 kilóra.

Csehszlovákiába a sertésexport 19.937 darabról visszaesett 1862 darabra, Franciaországba a friss hús kivitele 54.067 kilóról 46.076 kilóra.

Ezzel szemben növekedett az export a következő országokba: Palesztinába 580 szarvasmarha helyett az idén kivitték 2035 darabot, Görögországba pedig egyáltalán nem volt szarvasmarhakiivit és az idén Románia 2537 darabot exportált oda. Olaszországba a szarvasmarhaexport 2775 darabról felment 7801 darabra, Németországba 1933-ban nem volt export, 1934-ben kivitték 795 darabot. Málta szigetére 96 helyett 389 darabot. A sertés-export Olaszország felé, ahova tavaly hat hónap alatt 2025 darab ment ki, 1934 első felében teljesen szünetelt ugyan, de helyébe megindult Angliába a füstölt sertéshus (bacon) kivitele, amely 527.576 kilót tett ki. Jelentős tétele képez a Görögországba kivitt 25.660 darab juh és a Csehszlovákiába exportált 1026 darab juh.

A fenti adatok összegezéséből kitűnik, hogy míg a szarvasmarhakiivit az 1934 évi 5951 darabról 17.480 darabra, a lókiivit 50 darabról 123-ra, a juhexport semmire 24.751 darabra és a bacon-export ugyancsak semmire 527.576 kilóra emelkedett, addig a sertésexport visszaesett 69.075 darabról 28.044 darabra, a friss hús kivitele pedig 349.026 kilóról 49.476

kilóra. Ezekből az adatokból az állatexportőrök azt a tanulságot vonják le, hogy egyfelől a nyugati országokba való bevitt ismét megnehezítették. Ausztriában valamivel enyhébben, de Csehszlovákiában annál brutálisabban, hogy

Még mindig tart az ár-emelkedés a textilpiacon

Bukarest, augusztus 15.

A textilpiacon multhétén megindult szilárdulás tovább folytatódott ezen a héten. A legtöbb textilgyár utasította bukaresti képviseletét, vagy eladási irodáját, hogy ne fogadjanak el újabb megrendeléseket, csak igen korlátozott keretek között, szállítási terminus nélkül és magasabb árak mellett. Így például a gyapjukötőszövőtárunknál és bizonyos harisnyaféléknél az áremelés körülbelül 5 százalékos, cérnaárunknál 3-5 százalékos az előzőheti árakkal szemben. Az áremelés hatása alatt a kereskedők az eddiginél is nagyobb megrendelésekkel halmozzák el a gyárakat a további áremeléstől való féltelmükben.

A posztógyárak augusztus 15-én kezdik meg a téli áru leszállítását az angrosszisták részére. A megrendelések ebben az évben nem érték el ugyan a tavalyiakat, mindamellett a gyárak igen jelentős készleteket állítottak elő. Az új árak itt 10-25 százalékkal magasabbak a múltévi szezon áraihoz mérten, miután a nyersanyagbeszerzés is megdrágult.

A selyempiacon is tovább tart az árak emelkedése, annak ellenére, hogy a selyemszezon már elmúlt. Az utolsó két hét alatt a krepdesin nagybani ára méterenként 7-8 lejjel emelkedett, sőt nincs kizárva, hogy tovább is fog emelkedni. A szilárduló irányzat legfőbb oka az, hogy a minimális fogyasztás ellenére, ami most van, a piacon nincsenek jelentős árkészletek, miután a legnagyobb selyemgyárak, amelyek eddig majdnem kizárólag krepdesingyártásra voltak beállítva, a nyáreleji dekonjunktúra óta inkább a

minden ecetgyárat borszesz feldolgozására köteleznek, egymagában nem lenne üzlet a Marginának, mert hiszen ez a kötelezettség rá is vonatkozik, és neki nem konveniólt, hogy ugyanolyan drága nyersanyaggal dolgozzék, mint a többi gyár. De a Margina mögött hatalmas tőkék állnak, amelyek lehetővé tették számára, hogy két saját borszeszgyárat vegyen magának Besszarábiában.

Ennek a vásárnak kettős haszna lett a Margina részére. Először is a borszeszt nem 75 lejért kapja, mint a többi ecetgyár, hanem 40 lejért, önköltségi áron, azonkívül pedig a fel nem dolgozott borszeszmennyiséget jó pénztért eladja a szeszmonopóliumnak.

Vagyis duplán keres az üzleten és lehetetlenné is tette a 150 ecetgyár részére a további fennmaradást. A kétségbeesett ecetgyárak csütörtökön gyűlést tartottak Bukarestben, amelyen elhatározták, hogy az egész ecet-háborúság pontos történetét megírják, az összes hatalmi intervenciók ismertetésével és testületileg végigjárják az összes illetékes fórumokat, a borszeszfeldolgozási kötelezettség visszavonása érdekében.

Bányai Ernő

Franciaországról, amely csak 1931-ben és 1932-ben volt piaca a román állatkiállításnak, ne is beszéljünk. A nyugaton elvesztett piacok helyébe keleten sikerült két új piacot szerezni: Palesztinát és Görögországot, amely eddig teljesen el volt hanyagolva. Pedig Görögország importálja ma a Földközi tenger mentén a legtöbb élőállatot, míg Palesztina sokkal konszolidáltabb piac a román export értékesítési lehetőségei tekintetében.

A harmadik tanulság, amit az állat exportőrök levonnak a kviteli statisztikából az, hogy

az április elsején életbeléptetett új kontingentálási rendszer nagyon szerencsés intézkedés volt, mert egyrészt felhagyott az érzelmi alapon álló gazdasági politikával Franciaország és Csehszlovákia irányában, másrészt áttért egy olyan gazdasági politikára, amely kizárólag Románia reális érdekein alapszik.

Ennek a realpolitikának az eredménye az, hogy nem egészen három hónap alatt Romániának sikerült olyan piacokra bejutni, melyek majdnem egészen kárpótolni fogják az elvesztett nyugati állatpiacokért, holott az export fokozása terén Románia még a kezdet kezdetén van. Azt mondják az exportőrök, hogy ha az új kontingentálási rendszert január elsejével léptették volna életbe, akkor egyes cikkekben a román állatkiállítás elérte volna a szabadkereskedelmi idők színvonalát.

kelendőbb fantázia-cikkekre tértek át egyes gyárak pedig teljesen leállították átmenetileg.

Áru- és pénzpiac

Állatárak

(Temesvár) A temesvári nagyvásáron tegnap az exportképes ökör ára kg. 9-12 lej, exportképes sertésé 20.50-22 lej volt.

Fűszer- és gyarmatáru piac

(Temesvár) Rió-kávé 76, Santos-kávé 86, Costa Rica 115, bors 54.

Bőrárak

(Temesvár) Marhabőr kg. 21, növedékmarha 23, fejtes borjubőr 34, fejtes borjubőr 44, juhbőr darabja 55-60, báránybőr darabja 40-50 lej.

A lisztpiac árai

(Temesvár) Nagymalmi árak: 0-ás 7, 4-es 6.20, 5-ös 5.70, 6-os 5.20, 8-as lábliszt 2.80, korpá 2.50. Irányzat esendesebb, mint múlt héten. Kismalmi árak: 0-ás 6.50, 4-es 5.80, 5-ös 5, 6-os 4.80, 8-as lábliszt 2.35-2.40 (zsák nélkül) és korpá 2.15.

Piaci árak

(Temesvár) Tej 3-4, tojás 80-90 bani, vaj 55-60, tehéntúró 12-14, juhtúró 25-30, marhabús 12-14, borjúhús 20-24, sertéshús 27-28, paradicsom 1, burgonya 1-1.50, zöldborsó 1-2, zöldborsó literje 18, alma kg. 5-6, körte 6-7, cukordinnye kg. 2, őszibarack 14-23, sovány liba párja 75-85, sovány kacsapárja 50-60, hizott kacsapárja 80-120, rántani való csirke párja 25-28, sütni való csirke 35-42.

NEM SZABAD A SZERELEMMELE JÁTSZANI...

Három emberélet esett áldozatul a szülők szívtelenségének, akik olyan emberhez kényszerítették leányukat, akit nem szeretett

London, augusztus 15.

Az ausztráliai Canberra város törvény-széke előtt a napokban tárgyaltak egy gyilkossági pört. A tárgyalás során rém-regénybe illő részletek követték egymást filmszerű gyorsasággal. A pénz, a szerelem, a féltékenység és a szülői szeretetlenség drámája ez a történet, amelynek megrázóbbat regényíró fantáziája sem szül.

June városkában élt McAlister Péter feleségével és egyetlen lányával, Edittel. Kedves, okos lány volt kiskorában Edit és mire nagy lány lett belőle,

nem volt Juneben szebb lány, mint ő
Szülei igen mértéketlenül büszkék voltak leányukra és remélték, hogy szépsége révén Editnek sikerül majd partit csinálnia. Edit már egészen kiskora óta mindig együtt játszott szomszédjuk fiával, a kis Brown Johnnyval és barátságuk az idő folyamán egyre erősödött. Edit szülei nem nézték jó szemmel lányuk barátkozását a szegény Brownék fiával, mert féltek, hogy a fiatalok beleszeretnek egymásba, már pedig ők sokkal gazdagabb vöről ábrándoztak.

VAGY Ő, VAGY SENKI

Amitől McAlisterék féltek, az be is következett. A fiatalok — Edit immár tizen-negycéves nagylány és Johnny huszonhároméves meglelt fiatalember — egymásba szerettek! Hiába óvták szülei Editet, hogy életét egy olyan szegény emberhez kösse, mint Johnny, Edit nem hallgatott rájuk. Minden ellenvetésre azzal válaszolt, hogy szereti Johnnyt és

vagy az övé lesz, vagy senkié.
Pedig Johnny ugyancsak szegény ember volt! Szülei nem tudták taníttatni, mert maguk is szegények voltak és így Johnny az elemi iskola elvégzése után rövidesen munkába állott maga is, hogy szüleinek helyzetén könnyítsen. Kereskedőtanonc lett belőle, majd később felszabadult, de a világháború Ausztráliában is éreztette hatását és

Johnny többször volt kereset nélkül, mint állásban.

Ez azonban a fiatalokat nem befolyásolta és elhatározták, hogy rövidesen megesküsznek. Ekkor azonban közbeszólt a sors és a szülői szeretetlenség!

A GAZDAG SZERELMES

A városka leggazdagabb kereskedőjének fia, Spotter George régóta udvarolt Editnek, azaz udvarolt volna, ha Edit fogadta volna az ő udvarlását. Minél inkább kerülte azonban Edit Spottert, annál inkább járt ez utána, végülis annyira beleszeretett a szép lányba, hogy

elhatározta, ha török-szakad, de feleségül veszi.
Felkereste egy napon Edit szüleit és megkérte Edit lányuk kezét. Természetesen McAlisteréket, akik mindent elkövettek, hogy lányuk és Brown Johnny házasságát megakadályozzák, boldoggá tette, hogy a város leggazdagabb emberének fia megkérte az ő lányuk kezét és

örömmel egyeztek bele a házasságba.
Mikor pedig a fiu azt kérdezte, hogy vajjon Edit beleegyezését adja-e ehhez a házassághoz, azt felelték, hogy ezt bizza rájuk. Edit bele fog egyezni!

És Edit bele is egyezett...
De hogy? Szülei valósággal belehajszolták szegény lányt ebbe a házasságba. Mikor látták, hogy Edit hajlíthatatlan, akkor bezárták a lakásba és Edit napokon, sőt

heteken át nem mehetett ki az utcára és nem találkozhatott szerelmesével.

Ezt azonban még elviselte volna, de szülei nem elégedtek meg ennyivel. Kérés, könyörgés, fenyegetőzés meg nem szűnt sem éjjel, sem nappal, úgyhogy a lány már a kétségbeesés legvégső határán állott, de még kitartott... És ekkor jöttek szülei a legerősebb fegyverrel, ami ellen a lány nem tudott védekezni. Egy napon ugyanis anyja sikoltozva rohant be a lány szobájába, hogy apja felakasztotta a lányt, mert nem bírja elviselni a gondot.

latot, hogy leánya tönkre teszi magát azzal, hogy szegény emberhez megy feleségül!

Berohantak a kamrába és még idejében érkeztek.

Az öreg McAlister — aki már nyakára hurokolt a kötelet — megakadályozták tettének elkövetésében.

Editet ez az eset megtörte. Bár szülei nem akarták belátni, hogy fontosabb a boldogsága, mint a jóléte, Edit mégis nagyon szerette őket és nem tudta a szívére venni, hogy apja miatta öngyilkosságot kövessen el. Beleegyezett hát a Spotterrel kötendő házasságba, bár

tudta, hogy vele sohasem lehet boldog, mert nem szereli őt.

Brown Johnny, mikor megtudta, hogy Edit mégsem az ő, hanem a Spotter felesége lesz, felkereste Spottert és kérte, mondjon le a lányról, aki ugysem szereti

ő és ne tegye egész életére boldogtalan. Spotter természetesen azt válaszolta, hogy ő szereti Editet és

nem mondana le róla a világ minden kincséért sem!

Igy aztán Spotter George és McAlister Edit rövidesen házasságot kötöttek...

GYERMEKGYLKOS ANYA,
HITVESGYILKOS FÉRJ

Spotter valósággal a tenyerén hordozta fiatal feleségét, de hiába követte el mindent, hogy feleségében szerelmet ébressen maga iránt, mert Edit nem tudta elfelejteni Johnnyt, akit még mindig szeretett. Egy évvel házasságuk után Edit anyai örömei előtt állott és férje azt remélte, hogy ha ő sikertelenül fáradozott is Edit szívének meghódításán,

a gyermek majd mégis elszakíthatatlan kötelek lesz köztük.

Az aradi vizsgáztató bizottság a kisebbségi tanítók 20 százalékát elbuktatta az írásbeli vizsgán

Arad, augusztus 15.

Kedden délután 6 órakor drámai jelenetek között hirdették ki az aradmegyei kisebbségi tanítók írásbeli vizsgájának eredményét.

102 tanító nyújtott be írásbeli dolgozatot, ebből 21-en elbuktak. Tehát a vizsgára jelentkezett tanítók husz százaléka.

Az elbuktak kétségbeesve vették tudomásul az eredményt és a nők közül többen sirásra fakadtak.

A bizottság elnöke, látva az elbuktak kétségbeesését, azzal vigasztalta őket, hogy tudomása szerint a kormány októberben javító vizsgára engedti az elbukottakat. Végleg senkit sem dobnak ki, hanem elküldik egy évre gyakorlatra a Regátba, de az állását fenntartják.

Vakmerő „halálforgás” közben lezuhant és halálra zúzta magát Oprisan főhad- nagy, az egyik legügyesebb román pilóta

Bukarest, augusztus 15.

Kedden, a reggeli órákban halálos repülő-szerencsétlenség történt Bukarestben, melynek áldozata a román pilóták egyik legügyesebbje: Oprisan főhadnagy.

A hajnali órákban szállt fel a könnyű vadászgép. Oprisan főhadnagy vezette és több óráig tartózkodott Bukarest fölött. Már le akart szállni, de befejezésül még néhány akrobatamutatványt csinált gépével. Ekkor már a florescai repülőtér felett volt és a lennállók elismerően szemlélték a vakmerő gyakorlatokat, mikor vérfagyasztó jelenet következett.

Egyik halálforgás után a gép nyílegyenesen zuhanni kezdett... Világosan látszott, hogy a pilóta nem ura a kormányának... A következő pillanatban hangos csattanással vágtódott a repülőtérre a gép.

A darabokra tört repülőgép roncsai alól holtan húzták ki Oprisan pilótát. A megindított vizsgálat állapítja majd meg a szerencsétlenség okát.

Vajda Sándor és a Budapesti Hírlap pole- miája a romániai magyar kisebbség helyzetéről

Budapest augusztus 15

A félhivatalos Budapesti Hírlap vasárnapi számában Vajda Sándor nyilatkozatát közli, amelyben a volt miniszterelnök a román-magyar közeledés útját igyekszik megjelölni s vitába száll azokkal, akik a romániai magyar kisebbség helyzetét súlyosnak jelölik. Nyilatkozatában Vajda védelmébe veszi a nyelvvizsgákat és véleménye szerint, aki 15 év alatt nem tudta vagy nem akarta megtanulni az államnyelvet, megérdemli, hogy elbukjék és viselje a következményeket.

A Budapesti Hírlap keddi számában vezércikkben válaszol Vajda nyilatkozatára.

Mindenekelőtt leszögezi, hogy Magyarország éppolyan őszintén óhajtja a két ország közötti békét, mint Románia

és ennek az adott gazdaságpolitikai helyzet mellett nincs is semmi akadály.

„De az első komoly lépést — írja a B. H. — az állg felfegyverzett országoknak kell megtenni és nem a szomszédnak, amelyik teljesen le van fegyverezve.

Vajjon Vajda Sándor megalázkodnék-e egy román kisebbség számára azokkal a jogokkal, amelyeket az erdélyi magyar kisebbség megkapott?

Magyarország is azon az állásponton van, hogy

a kisebbségnek nemcsak kötelessége, de sulyos érdeke is megtanulni az államnyelvet, de tiltakozik a vizsgáknak olyan sorozata ellen, amelynek, ha a tanító vagy tanár nem tudja felmutatni az államnyelvi klasszikus tudását, egzisztenciák sorozatát teszik tönkre.

Emlékezteti Vajda Sándort arra, hogy 1910-ben Magyarországon 151 olyan román tanító volt, akik csak nagyon keveset beszéltek az államnyelvet, 157 pedig olyan, akik közül egyik sem tudott egyetlen szót sem magyarul.

A BUKARESTI TÖZSDE-ZÁRLAT

A Banca Naționala megváltoztatta az angol font hivatalos árfolyamát

ÉRTEKPIAC

Adóbón: 41 és fél, Stabilizációs kölesőn: 42 és egynyalcad, Kisajátítási kötvény: 43, Banca Naționala: 5000, Creditul Minier: 254—258, Mica: 1240—1245, Resica: 427—429.

DEVIZAPIAC

A Banca Naționala megváltoztatta az angol font hivatalos árfolyamát, az új árfolyam 511 és fél, illetve 501 és fél.

Nem így azonban Edit! Terhessége alatt valósággal meggyűlölte férjét és elhatározta, hogy megöli gyermekét, aki az általa olyan nagyon gyűlölt házasságból származik! Elhatározását teti követte és az elkeseredett fiatalasszony egy óvatlan pillanatban

megfojtotta alig háromhetes kisfiát, A mítsem sejtő apa pedig, akit fia születése oly boldoggá tett, este mikor bázament, ott találta fiát haltn, megfojtva a bűbőben! A váratlan borzasztó csapás valósággal megőriztette Spottert, aki revolvert rántott és feleséget, aki egyébként nem is próbált előle menekülni, valósággal szitává lőtte.

AZ APA A HARMADIK ALDOZAT

Ezzel azonban a tragédia még nem záródott le, mert amint Johnny a szerencsétlen asszony borzalmas haláláról értesült, elrohant az öreg McAlisterhez és

revolvert rántva, szó nélkül lelőtte. Az öregnek a golyó a koponyájába hatolt és azonnali halálát okozta. Johnny ezután önként jelentkezett a rendőrségen.

Tettéknek okául azt mondta, hogy McAlister az okozója leánya szerencsétlenségének és csak megérdemelt büntetését vette el, mikor lelőtte őt.

Kétnapos tárgyalás után a bíróság Spottert is, Brownt is életfogytiglani fegyházra ítélte.

GABONAPIAC

Óbuz 76 kilogramos: 455 ab Bukarest, új buza 77 kg-os: 480 ab Bukarest, árpa: 58—59 kg-os, augusztus—szeptemberi szállítási ab bányai állomás: 29.125, rozs 72-ös: 310 prompt szállítási ab Bukarest, Viktória-borsó: nyolc napos szállításra: 430 ab állomás, zab 41—42 kg-os: 24.250—24.500 ab bányai állomás és 29.500 ab Bukarest.

LEGUJABB SPORT

A magyar staféta uszta a legjobb időt kedden Magdeburgban

Magdeburg, augusztus 15.

A magdeburgi Európa-uszóhajóversenysorozat keddi napján a 4200 méteres gyorsuszo staféta-ban az előfutamon során a magyar csapat fölényesen nyerte futamát és a nap legjobb idejét uszta, 9 perc 32.9 mp. nagyszerű teljesítménnyel. Ez az idő a legjobb idei európai eredmény.

A műugrást a német Ersche nyerte az ugyan-csak német Wachrem és a cseh Leikert előtt. A magyar Hódy tizenkettedik lett.

A vízipólo mérkőzések során:

Németország—Spanyolország 6:1 (2:1).

Legújabb

A MANIU TISZTELETÉRE RENDEZETT BANKETTRE MADGEARU IS BUKARESTBE ÉRKEZETT

Madgearu olvassa fel Mihalache levelét a banketten, melyben a bankettől távolmaradó pártfőnök üdvözlö Maniut és csatlakozik az ünneplőkhöz. A keddi nap folyamán különben az ország minden részéből számosan érkeztek Bukarestbe, hogy részt vegyenek a banketten.

AUTÓBALESET ALDOZATA LETT A SPANYOL KIRÁLY HARMADIK FIA

A spanyol király harmadik fiát, Carlos infáns, Pörschach mellett az országuton súlyos autóbaleset érte. A balesetről értesítették Alfonso exkirályt, aki azonnal fia betegágyához sietett. Az infáns azonban már nem tudtak segíteni és kedden délután Alfonso exkirály karjai között meghalt.

GOGA OCTAVIAN BUDAPESTRE ÉRKEZETT

azzal a szándékkal, hogy leutazik Szegedre. Az ember tragédiája szabadteri előadását megnézni. Budapestre azonban táviratot kapott és azonnal vissza kellett utaznia Színájába. Budapesti nyilatkozott, hogy teljesen elkészült. Az ember tragédiája román fordításával, amely rövidesen megjelenik könyvalakban, össze pedig feltétlenül színre kerül Bukarestben.

Nagyszalontai körkép

A Hadházy-Ormay-ügytől a konzervgyárig, a cigány-mükedvelőktől a Csonka-toronyig, melynek tövében mélységesen hallgat Kovács primár ur...

Nagyszalonta, augusztus 15

Kisváros... Csaknem mindenütt azzal fogadnak, hogy itt kérem nem történik semmi. És mégis. Itt van például a Hadházy-ügy. Megeszerzte erről beszélni. A bűnpörőről, mely alaposan felkavarta itt a kedélyeket és pártokra osztotta a nézőközönséget. Ormay Lajosnak kontra Hadházy Kálmán dr. Szerelemmel kezdődött és börtönnel végződött. Bemutatjuk Hadházy Kálmánt. Nagyszalonta egyik legtekintélyesebb földbirtokosa, jönevű ügyvéd, aki éveken keresztül állott a szalontai magyar párt élén. Dzsentrí, abból a romantikus fajtából, aki egy szép asszonynak szánt virágcsokrot többre becsül a legzsírosabb csod-tömegnél.

A pör másik főszereplője a nemrég elhalálozott Ormay Lajos dr. özvegye. Nagyon okos, diplomata-képességekkel megáldott uriaszony, az a típus, akinek ősei Mikszáth idejében telj-batalommal irányították a megyét. Tőlük független sorsok és karrierok s egy vérvörös székfűn, vagy illatos tearózsán a helyi politika sok súlyos problémája dőlt el jobbra, vagy balra. De elmúltak a régi szép idők s a letűnt megyebálok helyett most zajos bűnpörök teszik változatossá a megye és a város amugy is eléggé eredményes krónikáját. A háború után meleg barátság szövődik a két család között. Ormay szerepet vállalt a város uralom idején, emiatt internálták, ahonnan Hadházy Kálmánnak, összekötőjei segítségével, sikerült őt kiszabadítani. Később a Debrecen melletti Ormay birtok megmentésén fáradozik. Főispán nagybátyja révén eléri, hogy

a 300 holdas birtokot mentesítik a kisajátítás alól. Lassan az ő kezébe megy át Ormayek vagyoni ügyeinek irányítása, Hadházy adminisztrátort és ő folytatja le a szükséges peres eljárásokat. Ormay állandóan betegeskedik. Nevében a felesége intézkedik, így állandó kapcsolatot tart fenn Hadházyval, együtt utazgatnak és közösen végzik a vagyonkezelés teendőit. A kisváros, mely éber szemmel figyeli a fejleményeket, tudomásul veszi a romantikus és többé-kevésbé természetes fordulatot s nem lepődik meg senki azon, hogy Ormayné Hadházy társaságában látogattja meg külföldi nevelőintézetben levő leánygyermekait. Már-már napirendre térnek a dolog felett, a mikor bombaként csap le egy ügyvédi följelentés, mely Ormay ellen fut be a nagyváradi ügyészségre.

Családok, melyekre más szerep várt volna

A háboruskodást állítólag egy tervezett külföldi ut robbantotta ki, amit Hadházy az utolsó percben mondott volna le. Négyezer lejes bankbetétéről van szó. Ezt az összeget Hadházy — a följelentés szerint — jogtalanul magának tartotta meg, noha Ormay-nét illette volna. Hadházy azzal védekezik, hogy végzett munkájáért 600 ezer lejes követelése áll fenn Ormay-ekkel szemben. A pénzt Ormayné tudtával és beleegyezésével vette fel. Sikasztást semmiképpen sem követelt el, hiszen saját pénzéről van szó, ügyvédi honoráriumáról, melynek csak egy részét egyenlített ki a kérdéses bankbetéttel. Az ügyesség azonban nem ismer tréfát. Vizsgálati fogságot rendel el Hadházy ellen. A törvényszék hosszas és izgalmas tárgyalás után felmenti Hadházyt. Majd a tábla elé kerül az ügy. Hadházyt súlyosan elítélik. Kétévi fogház-büntetést kap. Beszéltem Hadházyval. — Ha nem bíznék igazságomban, — mondja —, számomra az egyetlen becsületes megoldás az volna, hogy revolvért szegzek homlokomnak, mielőtt a Semmitőszék kihirdetné döntését.

Szalontán most kérdezik: vajon ez a 400 ezer lej megéri-e, hogy két család belső életét meghurcolják a nyilvánosság előtt. Vajon érdemes volt ezért a vitás pénzért kitergetni és különböző jegyzőkönyvekben megörökíteni olyan dolgokat, melyek igen szomorú fényt vetnek azokra, akikre más szerep várt volna a háború utáni magyar közéletben...

CIGÁNYSZINESZEK, AKIK SEM IRNI, SEM OLVASNI NEM TUDNAK

Ki hallott a szalontai cigány mükedvelőkről? A Seress-lányokról például, akiknek egyike a primadonna, a másik a szubrett szerepét tölti be.

És a többiek, akik között igen sokan sem írni, sem olvasni nem tudnak, de azért kifogástalanul eljátszák szerepüket.

Előadták a „Cigányprimás” és a „Cigány-szerelem” című operetteket. Tomboló sikerük volt. Atráándultak Váradra is, ahol előadásukat zsufolt házak nézték és tapsolták végig.

Most erdélyi körutrá készülnek. A mükedvelés általában igen felkapott foglalkozás Nagyszalontán. Intelligens iparosoktól és fiukból áll a Nagyszalontai Mükedvelő Társulat s a kis gárda néhány vezető tagjait, így: Szentmiklósi Manó, Pataky Jolánka, Simon Rózi, Szigeti István, Szemes Gyula, Györgyészku Pál, Jorgovszky László örökös főszereplőként valósággal rajong a város publikuma.

Osztalékos alapon állanak. A rendezés munkáját Komor Emma hivatásos színésznő végzi. Mindenki támogatja őket értékes népművelő munkájukban. Csak éppen a városi tanács nem. Feleltette a teremért, úgyhogy a város tulajdonát képező Redoutot minden mükedvelő messziről elkerüli...

NAGY AZ ARANY-KULTUSZ ÉS SOK A KÖLTŐ

Sok a költő Nagyszalontán és vidékén. Arany János szelleme ma is itt él a nép között és termékenyíti meg az egyszerű lelkeket. A helyi lapok szerkesztőségébe szinte naponta kopogtatnak be a városi, vagy környékbeli paraszt-költők. Verseket szednek elő íszájukból és kérik a szerkesztő urat, hogy nyomtassa le, ha arra érdemesnek itéli firkantásukat... A cigányprimás, aki a kávéházban hegedül, saját meghatározása szerint már „befutott köl-

tő”. Verseskötetet adott ki és türelmesen vár a Petőfi-társaság meghívására...

Vannak, akik regényt és szindarabot írnak. Stancsik oldalára róják nehézkes, verébfej betűket és titokban Arany János ragyogó pályafutásáról ábrándoznak.

Általában nagy itt az Arany-kultusz, éppen ezért nem tudjuk megérteni, miért tartják a Csonka-toronyban elhelyezett Arany-muzeumot csak vasárnap nyitva, akkor is csupán 1-től 3 óráig, holott hétköznap is akad elég idegen, aki szívesen megnézné a halhatatlan költőnk földi pályafutásához fűződő relikviákat...

GYARAPSZIK A KONZERVGYÁR, DE ÉHBÉRERT DOLGOZTATJÁK A MUNKÁSOKAT

Körképünkben díszes helyet kell szentelnünk a helybeli konzervgyárnak. 800 munkás dolgozik itten, a gyárban és a majorságtelepen, ahol állandóan

5-600 ezer csirke, liba, pulyka és kacsa csipog, gágog és hangversenyez s várja a felemelő pillanatot, amikor földi ma-

radványait elegáns konzervdobozokba helyezi, a külföldi piacok felé dirigálja az üzem vezetősége.

Tavaly a téli hónapokban 68 vagon fagyasztott húst szállítottak külföldre.

Megállás nélkül folyik a munka, télen-nyáron. A szalontai konzervgyár egy pillanatig sem érezte a dekonjunkturát. Ma is egyike a legkifutóbb üzleteknek.

Ugyanakkor 25-30 lej napibér mellett dolgoztatják a munkásokat és a munkásleányokat.

A cég gyarapszik, a város pedig hallgat. Azt mondják, hogy 800 család sorsáról van szó, nem illik a gyár vezetőségével kikezdeni... Elvégre 800 embernek ad kenyeret...

De milyen szomorú, keserves kenyeret! A fagyasztóban nap-nap után fordulnak elő a balesetek. Azért a nyomorult kis bérért élet-erős emberek válnak esetleg örökre munkáptelenekké.

Kovács primár ur hallgat. Rendben van. De mit szólnak ehhez a munkügyi hatóságok?

Kakassy Endre

Marosvásárhelyen dolgoznak az időközic

Elbocsátották az utcaseprőket, mert magyarok Továbbra is mellőzik a városi munkálatoknál az önálló iparosokat

Marosvásárhely, augusztus 15.

A marosvásárhelyi időközi-bizottság, a mely nem is gondol arra, hogy kiírja a községi választásokat, „dolgozik”.

És hogy a város lakosságának ebből a „szorgalmas” munkából mennyi haszna van, az ki fog derülni az alább következő két esetből, amely most méltán foglalkoztathatja a marosvásárhelyi közvéleményt.

A B-LISTÁRA HELYEZETT UTCASEPRŐK

Az időközi-bizottság egyik vezetője a napokban érdekes nyilatkozatot tett. Kijelentette, hogy Marosvásárhely városa arra való tekintettel, hogy nagy köz munkákat kell végeztetnie, a legelszántabb takarékosági politikát akarja végrehajtani. A takarékoságot pedig először a város alkalmazottain kezdte...

Meg is kezdte. A marosvásárhelyi városi nagyseprő, a legszánalmasabb és legnyomorultabb kategórián kezdte a leépítést.

Az utcaseprők szurtak szemet a városi tanács tagjainak, ezek a szerencsétlen páriák, akik addig is, amíg a „jól dotált” városi állásokban voltak, csaknem éhenhaltak.

A városi vezetőség megállapította, hogy Marosvásárhelynek 40 utcaseprője van.

Minek nekünk 40 utcaseprő? — kérdezték egymástól a bölcs városatyák. — Elég nekünk 36 is. És csodálatos módon, amikor az utcaseprők névsorát elővették, a következő négy nevet törölték ki onnan, a következő négy név viselőjének és családjának szájából vették ki a minden-napi falatot: Piri Bertalan, Bakó György, Hegedüs Sándor és Asztalos Albert.

Első pillantásra is meg lehet állapítani, hogy a négy név viselői nem románok és mivel a Curenul hirhadt népszavazása minden téren az idegenek kiküszöbölését követeli, a marosvásárhelyi időközi-bizottság is arra az állásponton helyezkedett, hogy ha már sok utcaseprő van Marosvásárhely városánál, akkor először a kisebbségieket kell kidobni. És a négy magyar utcaseprő ezután csak saját portája előtt seperheti az utcát. Ha ugyan lesz még kedve hozzá...

NEM TAGITUNK A REZSIMUNKATÓL — JELENTETTÉK KI AZ IDŐKÖZIEK

Többször beszámoltunk már arról a lap hasábjain, hogy Marosvásárhely városa hosszú hónapok, mondhatni évek óta elég sűrűn jelentkező köz munkáit, saját szám-lára, rezszi-munkában bonyolítja le.

Munkanélküli munkásokat, eleső iparosokat foglalkoztat a közmunkáknál és következetesen nem ad kereseti lehetőséget azoknak az önálló iparral bíró vállalkozóknak és iparosoknak, akik tulajdonképpen járulnak hozzá a város fenn-tartásához.

Elben az ügyben már igen sok deputáció kereste fel a város vezetőségét még több memorandummal, mondanunk sem kell azonban, hogy semmiféle közbenjárásnak sem mutatkozott eredménye.

Legutóbb a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara hívt össze egy ankétot ebben az ügyben, amelyre a marosvásárhelyi vállalkozók eszteltek sérelmeiket, mire az iparkamara vezetősége elhatározta, hogy átiratban keresi meg Ma-

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, mig-rén idegzsák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyá-ban) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

marosvásárhely városát a sérelem orvoslása érdekében.

Az átirat elment, meg is érkezett a városhoz, mint ahogy azt az íktatóhivatal igazolja és a város nem sokára meg is vá-larolta az iparkamara kérését.

Az átirat nem kevesebb mint 14 oldal hosszú választ kapott. 14 oldalon fejti ki a város azt, amit két szóban is megír-hatott volna. Nem hajlandó továbbra sem eltérni a káros rendszerű rezsimumoktól és visszaütíti a kamara intervenció-ját.

A válasz Budapestre, Kölnre és több más külföldi városra hivatkozik, ahol ugyanez a rendszer honol, de fejtegetései nem észszerűek és még kevésbé helytál-loak.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara most már a minisztériumhoz fordul, de, amíg a válasz megérkezik, nem lesz mit dolgozni a marosvásárhelyi iparosoknak.

A marosvásárhelyi időközi-bizottság így dolgozik!...

Egyszerű banktisztviselő volt a Szovjet most kinevezett bukaresti követe

Bukarest, augusztus 15.

A moszkvai rádióleadóállomás hétfőn hivatalosan is bejelentette, hogy a szov-jetkormány Ostrovski Mihályt, a Szov-jet volt párisi kereskedelmi ügyvivőjét nevezte ki bukaresti követnek.

A kinevezés alkalmából a bukaresti lapok érdekes részletet közölnek Ostrovski életéből. A lapok jelentése szerint a Szovjet ujonnan kinevezett bukaresti kö-vete Bessarábiában született, itt is nevel-kedett és a háború alatt egyszerű bank-tisztviselő volt Odesszában.

A 400 éves Kanada

Most van négyszáz esztendeje, hogy Jacques Cartier, a francia hajós felfedezte Kanadát. Felfedezőik szokása szerint nem tudta, mit fe-dez fel. Francia nemes urakból álló legénysé-gével 1534 nyarán kikötött a Szent Lőrinc fo-lyam torkolatánál. Rákövetkező évben I. Pe-renc három hajóval küldte vissza az ismeret-len világrészbe. Egész csomó folyón és mellék-folyón evezett fel és végre megérkezett a Sta-dacona nevű faluba, amit a bennszülöttek Ka-nadának, a városnak neveztek. Ezen a szép vi-déken a bennszülöttek ujjongva fogadták a ha-jósokat. Egy Dunakona nevű törzsfő hosszú szónoklatban üdvözölte őket, a törzs asszonyai és lányai meg énekeltek és táncoltak, hogy megnyerjék a tetszését. Cartier, aki jó diplo-mata volt, megnemtámadási szerződést kötött az indiánokkal, amit azok irtózatossá váltással pecsételtek meg. Cartier tovább hajózott, majd, mikor a hajózás lehetetlenné vált, gyalog foly-tatta útját, saját, nem egészen hiteles állítása szerint „olyan kintűn műton, amilyen Fran-ciaországban sincs”. Ujabb indiánfaluba érke-zett, amelynek Mont Royal nevet adta. Ez a mai Montréal városa.

Utikönyvében fantasztikus történeteket me-sél az indiánok szokásairól.

„Az indiánok legértékesebb drágaköve, amit ők essurgy-nak vagy cornibotz-nak neveznek, olyan fehér, mint a hó. A követ-kező módon jutnak hozzá. Ha valakit hal-láira ítélnék vagy az ellenséges törzsből elfognak, megölik és a holttestet több hely-en felhasítják. Ezután bedobják a fo-lyóba, olyan helyen, ahol sok az essurgy, félnapig a vízben hagyják és mikor ki-húzzák, a sebek tele vannak ezzel a drága-kövel.”

Ezt az ékszer az indián nők a nyakukra fűzik.

Cartier az első európai, aki dohányt látott. A pipázást így írja le:

„Az indiánoknak van egy növényük, amellyel ellátják magukat, miután nyáron a napon megszáritották. Csak férfiak élnek vele. Zsákban hordják a nyakukon. A zsákban kivájt kő vagy fadarab is van, olyanforma, mint a fűtyű. A fűvet porrá törik, betömik a cső végébe, éget szendara-bot tesznek rá és a füstjét mélyen testükbe szívják, amíg ők maguk is úgy nem kezd-nek füstölni, mint a kémények.”

SPORT

„Kedves” nyári meglepetés!

10% adó

minden külföldi
prolicsapattal leját-
szott meccs után!

Bukarest, augusztus 15

Románia legújabb adója — a sportot
sújtja.

A pénzügyminiszter tegnap rendeletet

Elmarad a katonaválogatott
brassói szereplése,mert Bukarestből letiltó távirat érkezett.
A szerdai mérkőzést így nem tartják
meg és Brassó futballközönsége érdekes
eseménytől esik el.A TMTE lengyel turára indul csütörtökre
— a temesvári derék munkáscsapat lengyel
körutja mintegy három hétig tart.Elismerték a TAC fellebbezését és el-
utasították a Romania óvását, mert az
igazolatlannal játszó Havas ügyében az
igazolástól számított 90 napon túl óvtak.
A TAC tehát jogerős tagja a Nemzeti
Bajnokságnak.ARADON „ELSZAPORODTAK”
A CSAPATOK— a jövő évi bajnokság létszámát fel kellett
emelni: jövőre tíz csapat játszik az első osz-
tályban és nem kevesebb, mint tizenhár-
madik osztályban.A bécsi Rapid többhetes angol turára in-
dult.

JÖN FARMER!

A szövetség két évre szerződött a skót
trénérrel, aki 12.000 lejes havi fizetést és laká-
sot munkásságáért. Farmer első útja — körut-
azsz. Beutazza Romániát, hogy friss tehetsége-
ket fedezzen fel.

Ami még vasárnap volt

MORENI

ACFR Brassó kombinált—Astra Moreni 2:1
(2:0).

SEPSISZENTGYÖRGY

SMTE—SC Făgăraș 2:1 (0:1) Az
SMTE csapatában az országos válogatott
Dobay is játszott, aki jelenleg Sepsis-
zentgyörgyön üdül. A fogarasi csapatot
csak kitűnően védő kapusa mentette meg
egy nagyarányú vereségtől. Az első fél-
idő állandó MTE támadásokkal telik el,
gőlt mégis az SC Făgăraș éri el a 20.
percben. A második félidő 39. percében
az MTE Lusztig révén egyenlít, majd
4 perc múlva Dobay védhetetlen bombá-
ja beállítja a végeredményt. Az SC Fă-
găraș kapusa egy 11-est kivédett. Bíró:
Hamar (Brassó).

MAROSUJAR

ASA Nagenyed—Solvay 2:2 (2:0).

Juventus II.—Solvay II. 3:0 (1:0).

Vasárnap a medgyesi Vitrometán ját-
szik Marosujvárt és a mérkőzést hatal-
mas érdeklődés várja.

adott ki, amelynek értelmében:

minden Romániában játszó külföldi
profli csapat mérkőzéseinek bevételeiből
10 százalék adó fizetendő.

„Kedves” nyári meglepetés...

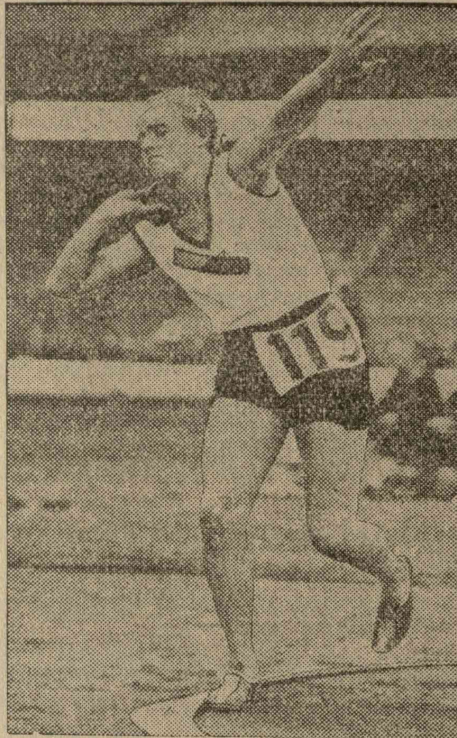
GYERGYÓSZENTMIKLÓS

Romca Barót—GySE 3:2 (2:1).

ANGYALOS

Nyefalva, Aldoboly kombinált—An-
gyalos 5:4 (3:0)— Pályaválogató mérkőzés Tusnádfür-
dőn. Csikszerezdaról jelentik: Tusnádfür-
dő igazgatósága a kor követelményeinek
megfelelően kifogástalan sportpályát
épített. Így a jövőben az ott nyaraló
nagyarányú közönségnek kiemelkedőbb
sporteseményekben is lesz része. Az
újjonnan épült pályát ünnepélyes keretek
között avatják fel a Gyimesi Sport Egye-
sület és a Bukaresti Újságíró Klub csa-
pata közötti mérkőzéssel. Az eddig igen
szép eredményekkel dolgozó gyimesi
csapat újabb teljesítménye elé érhető
érdeklődéssel tekint Csikmegye sport-
kedvelő közönsége.Az Admira szombati és vasárnapi bu-
karesti szereplése iránt hatalmas az ér-
deklődés. A Juventus és a Venus nagyon
felkészültek — a tisztes vereségre... Ut-
közben az Admira szerdán Győrben a
vált magyar országos amatőrbajnok ETO-
val játszik.

A SÜLYDOBÁS ÚJ VILÁGBAJNOKNÖJE

a német Mauermaier kisasszony, aki 13.67
m-es dobásával nyerte a világbajnokságot.

Az uszók Európabajnokságának második napja:

A magyar Csik Európabajnok!

100 méter: 59.7 mp — két német előtt. — Magyar-
holland vízpoló 9:1. — A jugoszlávok megverték
a franciákat!

Magdeburg, augusztus 15.

Az Európabajnokság hétfői napján a
100 méteres gyorsúszás döntőjét tartották
meg.Európabajnok: Csik Ferenc Magyaror-
szág 59.7 mp.

2. Fischer német 59.8 mp.

3. Wille német 1 p 01.2 mp.

4. Mooi holland és Peterson svéd 1 p
01.4 mp.

6. Bohumínky lengyel 1 p 03. 2 mp.

A vízpolómérkőzések:

Jugoszlávia—Franciaország 2:1 (2:1).
Meglepetés!Olaszország—Svédország 1:1 (1:0). Meg-
lepetés.

Németország—Csehszlovákia 4:1 (3:0).

Magyarország—Hollandia 9:1 (4:0).

A legjobb felállítással játszó hollandok sem
tudták megakadályozni a magyarok
főlényes győzelmét.ANGLIA RENDEZI AZ 1938-AS EURÓPA-
BAJNOKSÁGOT

Az európai uszólga kongresszusán Magde-

burgban a következő határozatokat hozták:
Európa uszóbajnokságának rendezési jogát
1938-ra Anglia kapta. A Klebersberg-kupa jövő
évi színhelye Belgium vagy Csehszlovákia lesz.
Elvetették a csehszlovákok javaslatát, hogy a
vízpoló Európa-bajnoki küzdelmeket a futball
Közép-európai Kupa mintájára rendezzék meg
és az Európa-bajnoki döntőre már csak négy
csapat maradjon. Jövőre nincs yardos rekord
Európában.

Két újabb japán világrekord!

Tokió, augusztus 15.

Neganis 800 méteres gyorsúszásban 10
p 04.2 mp-es, 1000 méteren 12 p 04.8 mp-es
időt uszott. Mindkét eredmény új világ-
rekord. Különösen az utóbbi hihetetlen-
ül jól!

Atlétika

Megdöntötték egy centiméterrel az
egyetlen magyar világrekordot

Oslo, augusztus 15

Az osloei versenyeken, mint most kiderült,
még egy világrekord volt, Torrance hosszas
kísérletezés után megdöntötte a magyar Da-
rányi 28.67 méteres kétkezes súlydobó világre-
kordját. Torrance egyetlen centiméterrel szár-
nyalta túl ezt az eredményt: 28.68 métert do-
bott (jobb 16.73 m., ballal 11.15 m.). 2. Lyman
25.24 m-el. Ezzel az egyetlen magyar világre-
kord — a múlté.11.44 m-es súlydobással magyar
hölgyrekordot javított Szöllösi Ilona.
18 méter 30 centiméteres eredményt várunk
Torrance-tól — jelentette ki Lyman a második
legjobb amerikai súlydobó.Kitűnő 100 m-es jugoszláv rekor-
dot futott,vasárnap Zágrábban Bauer, a Pancsoval
AC futója. Ideje: 10.7 mp., a régi rekord
10.9 mp. volt.Bácsalmási a magyar pentatlon baj-
nokságot is megnyerte a dekaton után.
Eredménye: Távol: 665 cm, gerely: 54.3
m, 200 m: 24.8 mp. Diszkosz 39.85 m,
1500 m: 5 p. 46.6 mp. Pontszám: 3636.94.

Tennisz

A várnai nemzetközi versenyen a bol-
gár Jordanoff legyőzte a román Botez
a férfiegyes döntőben 6:3, 1:6, 6:1, 5:7, 6:2
arányban. Vegyespáros döntő. 1. Ron-
cea, Jordanoff. 2. P. Zizovits, Botez. Dön-
tő: 7:5, 7:5.

Kézilabda

A nagyszebeni HTV kézilabda
csapatának szenzációs hat
győzelme Csehszlovákiában

Prága, augusztus 15.

A cseh sajtó elismerően ír a nagysze-
beni HTV kézilabda csapatról, amely tu-
rája során hat mérkőzésből hatot meg-
nyert.Saazban 9:1 (5:0), Brúxben 9:1 (2:1) és
11:6 (4:5), Teplitzben 8:5 (3:3). Aussig-
ban 4:3 (2:0), végül Bodenbachban 11:5
(6:4) arányban győztek.

Kerékpár

Schuller, a derék sepsiszentgyörgyi
kerékpárosrendes utcai biciklin tette meg a Romá-
nia körüli kerékpárverseny 1042 kilomé-
terét. Hatvanhat versenyzőből 19 érke-
zett célba és Schuller tizenharmadikk lett
mindössze három és fél órával rosszabb
idővel, mint a kitűnő versenyzővel in-
duló győztes bulgár Nicoloff. Olyan tel-
jesítmény ez, amelyet büszkén lehet
emlegetni. Szakértők véleménye szerint
— rendes versenyzővel — Schuller
nagy teljesítményekre lenne képes. A
tehetsége mindenesetre meg van hozzá.

Szerkesztői üzenetek

Kereskedő, Bihardiószeg. Értékes hoz-
zásait köszönjük. Adatait és meg-
jegyzéseit egyik legközelebbi, e tárgy-
ban írandó cikkünkben felhasználjuk.„Szép Pest.” A budapesti fodrászok szaklap-
jának a szerkesztősége, Budapest, VII. ker.
Csengery-utca 15. szám alatt van. Egyébként
pedig az Ala újságlexikon két budapesti bor-
belyszaklapot említ: a „Fodrászipart” és a
„Fodrász Újságot”. A fenti cím alatt bármely-
lyikre vonatkozólag közlelőbb utbaigazítást
kaphat.K. F. A gyümölcstermesztésre vonatkozó
legújabb és legjobb könyv: Dr. Bernátsky Je-
nő egyetemi tanártól „A gyümölcskertészet ele-
mei”. Ára 120 lej, a B. L. könyvosztálya is el-
küldheti Önnek. Utánvét 140 lejbe kerül.
Felesége a hajhullásra vonatkozó panaszával
forduljon egyenesen kozmetikai rovatunk veze-
tőjéhez. Címe: Ilse Várady, Wien I., Kärntner-
strasse 21. Ha levélben akar választ kapni,
küldjön nemzetközi választkupon, amit a pos-
tán beszerezhet. Az Ön bizalmas természetű
panaszát szakorvoshoz juttatjuk el s a válasz
beérkezése után levélben közöljük Önnel az
utasítást.K. S.-né, Érmihályfalva. Bulgáriában német
lap nem jelenik meg, francia azonban igen, „La
Bulgarie” címen. Ez a külügyminisztérium lap-
ja. A legolvasottabb bolgár lapok: a „Mir”, a
„Dnevnik” és a „Slovo”. Mindhárom, illetve
mind a négy Szófiában jelenik meg. Irjon va-
lamelyik laphoz, hátha adnak feleletet a kér-
désére, bár mi azt hisszük, hogy a német kö-
vetségtől is kap majd választ. Németül írhat.
A fenti lapoknál közlelőbb címek nem szükségesek.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyan-
azon szövegű hirdetés megismételt feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizeten-
dők. Támpéldányt nem adunk.

Állást nyer

Nagy brassói iparvállalat
fiatal, tehetséges munkaerőt
keres, gyors- és gépirásra, an-
gol, román és német nyelvtu-
dással. Ajánlatok 21. sz. alatt
a kiadóhivatalba. 19831Egy jobb családból való fa-
lusi leány, intelligens háznál
szolgálatot vállalna. Megkere-
sések „Nyugodt otthon” jelíge-
re a brassói kiadóba kéret-
nek. 14008Motorkerékpárjavító-műhely
keres teljesen önálló, komoly
tudással rendelkező fiatal mo-
torszerelőt, ki szerszámkészí-
tő. 14010

Vegyes

Ermihályfalván 500 személyre
berendezett, tökéletes beszélő
mozi azonnal bérebeadó. Cím:
Hotel Național, Valea lui Mi-
hai. 14007Vagner-szanatórium, Baia Ma-
re. Napidíj 100—150 lej. Leg-
súlyosabb bőrbajok gyógyke-
zelése. Orvosi honorárium ató-
lag fizetendő. 14010

Könyvek

BABITS MIHALY összes
költeményei, 414 oldal, disz-
kötésben 120 lej. Kaphatók a
Brassói Lapok könyvosztályá-
ban, Brassó, Kapu-utca 56—
58. az udvarban.A HAZICUKRASZAT KÉZI-
KÖNYVE. Krbekné kitűnő
munkája alapján a legegyszer-
űbb és a legkülönlegesebb
tésztaakat mindenki házálag ké-
szítheti. A legjobb cukrászda
otthon negyedannyi költséggel
Ára félévazon kötésben 40 lej.
Kapható a Brassói Lapok
könyvosztályában, Brassó,
Kapu-utca 56—58. (az udvar-
ban).Minden ember annyit
ér, ahány nyelvet tud!FRANCIA NYELVKÖNYV, kulccsal és ige-
ragozási táblával. Írták: Dr. Hegedűs és
dr. Latzkó. Ára kötve 144.— lej.ANGOL NYELVTAN, kulccsal együtt. Írta:
dr. Latzkó H. Ára kötve 144.— lej.NÉMET NYELVTAN. Írta: Altai R. Kezdők-
nek kulccsal. Kezdőknek I. rész 144.— lej.
Haladóknak II. rész 210.— lej.OLASZ NYELVKÖNYV, kulccsal. Írta: dr.
Honti R. Ára kötve 144.— lej.Fenti könyvek a kiejtés megjelölésével, ma-
gántanulásra igen alkalmasak.

Schidlof dr.: „1000” szó!

gyakorlott módszere világnyelvoknek magán-
uton való tanulására. Szakfőriak véleménye-
szerint Schidlof dr. módszere a magántan-
lást teljesen új mederbe terelte. Kapható:Német nyelvtan, vászonkötésben 180.— L
Francia nyelvtan „ 180.— L
Angol nyelvtan „ 180.— L
Olasz nyelvtan „ 240.— L
Spanyol nyelvtan „ 240.— L

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Brasov.